



08.05.2018

Kokousaika 08.05.2018 16:15 - 18:10

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna puheenjohtaja  
Toijonen, Karita varapuheenjohtaja  
Aro, Katju  
Bergholm, Tapio  
Bergman, Leo  
Ehrnrooth, Cecilia  
Heistaro, Sami  
Juva, Kati  
Muurinen, Seija  
Rantanen, Mari  
Sazonov, Daniel  
Tuure, Tuomas  
Hagman, Sandra varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha sosiaali- ja terveystoimialan toimia-  
lajohtaja  
poissa: 138§  
Mäki, Tiina hallintojohtaja  
Haapala, Maija lakimies  
Meripaasi, Seija sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalve-  
lujen johtaja  
Sulavuori, Maarit va. perhe- ja sosiaalipalvelujen joh-  
taja  
Tamminen, Mikko vs. terveys- ja päihdepalvelujen joh-  
taja  
Korhonen, Soili erityissuunnittelija  
Juutilainen-Saari, Jaana viestintäpäällikkö  
Salmi, Minna johtava kuntoutussuunnittelija  
läsnä: 126 §, klo 16:31-16:33  
Turtiainen, Ann-Marie tukipalvelupäällikkö  
läsnä: 124 §, klo 16:24 - 16:31

Puheenjohtaja

Sanna Vesikansa

apulaispormestari



08.05.2018

---

122-138 §

Esittelijät

Juha Jolkkonen

sosiaali- ja terveystoimialan toimia-  
lajohtaja

122-137 §

Tiina Mäki

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toi-  
mialajohtaja

138 §

Pöytäkirjanpitäjä

Soili Korhonen

erityissuunnittelija

122-138 §



08.05.2018

---

§	Asia	
122	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
123	Asia/2	Ilmoitusasiat
124	Asia/3	Töölön monipuolisen palvelukeskuksen asukkaiden ja päivätoiminnan asiakkaiden ruoka- ja kahvilapalvelujen hankinta
125	Asia/4	Kampin palvelukeskuksen ruokapalvelujen hankinta
126	Asia/5	Yksilöllisten ortopedisten apuvälineiden hankinta
127	Asia/6	Ulkopaikkakuntalaiselta ja Suomen ulkopuolelta tulevilta perittävästä terveyskeskumaksusta luopuminen
128	Asia/7	Helsingin kaupungin kotouttamisohjelma 2017–2021
129	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin kokemusasiantuntijoiden ja päihdetyön ammattitutkinnon suorittaneiden osaamisen hyödyntämistä koskevasta toivomusponnosta
130	Asia/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Seija Muurisen toimialojen yhteistyön tehostamista nuorten seksuaalikasvatuksessa osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta koskevasta toivomusponnosta
131	Asia/10	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksesta
132	Asia/11	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuodelta 2017
133	Asia/12	Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus
134	Asia/13	Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä säädetyn päätösvallan käyttäminen
135	Asia/14	Agnes Udds fond -nimisen rahaston voittovarojen jakaminen sosiaali- ja terveystoimessa vuonna 2018
136	Asia/15	Eron myöntäminen terveysasemien johtajalääkärille ja viran haettavaksi julistaminen
137	Asia/16	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen



08.05.2018

---

138 Asia/17 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen



08.05.2018

Asia/1

## § 122

### Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Mari Rantasen ja varatarkastajaksi jäsen Karita Toijosen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.05.2018

Asia/2

## § 123 Ilmoitusasiat

### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavan ilmoitusasian:

Pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) sosiaali- ja terveyslautakunnat pitävät yhteisen työkokouksen 22.8.2018 klo 16.30 alkaen Helsingissä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

### Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi, että käsiteltäviä ilmoitusasioita ei ole.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## § 124

### Töölön monipuolisen palvelukeskuksen asukkaiden ja päivätoiminnan asiakkaiden ruoka- ja kahvilapalvelujen hankinta

HEL 2018-004121 T 02 08 02 00

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

A hyväksyä Töölön monipuolisen palvelukeskuksen asukkaiden sekä Töölön päivätoiminnan asiakkaiden ruoka- ja kahvilapalvelujen koskevan hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot ja oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa hallintojohtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavat käyttöoikeussopimuksen
- päättämään tarvittaessa sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta
- päättämään optiokauden käyttöönotosta.

#### Käsittely

Tukipalvelupäällikkö Ann-Marie Turtiainen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä. Häntä kuultiin samassa yhteydessä asiantuntijana myös Kampin palvelukeskuksen ruokapalvelujen hankintaa koskevassa asiassa (tämän pöytäkirjan § 125).

Esittelijä Juha Jolkkonen korjasi esittelijän perusteluissa kohdan "Tarjousvertailu ja palveluntuottajien lopullinen valinta" ensimmäisen kappaleen viimeisen virkkeen kuulumaan seuraavasti: "Vertailuperusteena on halvin hinta eli tarjouskilpailun voittaa halvimman tarjoushinnan antanut tarjoaja."

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Eeva-Liisa Rintala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 509 7358  
eevaliisa.rintala(a)hel.fi  
Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030  
kaijaleena.kristola(a)hel.fi  
Ann-Marie Turtiainen, tukipalvelupäällikkö, puhelin: 310 42373



08.05.2018

Asia/3

ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

## Liitteet

1	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
2	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
3	Salassa pidettävä (HankL 60 §, 138 §)
4	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
5	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
6	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
7	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
8	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
9	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
10	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
11	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)

## Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Otteet

Ote	Otteen liitteet
Ruokapalvelut	Esitysteksti
Hallinto	Esitysteksti
Hankintapalvelut	Esitysteksti

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Tukipalvelupäällikkö Ann-Marie Turtiainen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

### Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 12.12.2017 § 334 sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että hallintojohtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa hallintojohtajan tekemään käydyn kilpailutuksen perusteella hankintapäätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

### Hankinnan taustaa





Hankinnan kohteena on Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan Töölön monipuolisen palvelukeskuksen asukkaiden sekä Töölön päivätoiminnan asiakkaiden ruoka- ja kahvilapalvelut.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.10.2014 § 322 silloisen Palmia-liikelaitoksen ruokapalvelutoiminnan jatkamisen liikelaitosmuodossa. Kaupunginvaltuusto kehotti sosiaali- ja terveyslautakuntaa lisäämään ruokapalvelujen kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain korkeintaan 20 prosenttiin viraston tarvitsemista ruokapalveluista. Valtuusto edellytti lisäksi, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 24.11.2015 § 344 ruokapalvelujen kilpailutussuunnitelman kilpailutettavista kohteista, joilla ruokapalvelujen määrä lisätään noin 20 prosenttiin viiden vuoden aikana. Suunnitelman mukaan Töölön monipuolisen palvelukeskuksen ruokapalvelut kilpailutetaan vuonna 2018.

Töölön monipuolisen palvelukeskuksen asukkaat ja asiakkaat ovat ikääntyneitä. Asumispalveluissa suositaan kuntouttavaa työtä ja pyritään kannustamaan asukkaita aktiivisuuteen sekä toimintakyvyn ylläpitämiseen. Päivätoiminnan tavoitteena on tukea asiakkaiden toimintakykyä ja tarjota kotona asumista tukevia palveluita. Päivätoiminnan asiakkaat ovat kotona asuvia ikääntyneitä kaupunkilaisia.

Palvelukeskuksessa myynti asiakkaille on verohallinnon päätöksen mukaan arvonlisäverollista, pois lukien ne asiakkaat, joilla on sosiaalihuoltolain mukainen erillinen päätös sosiaalihuollon tarpeesta. Helsingin kaupungin henkilöstö voi nauttia ravintolassa henkilöstölounaan, jonka subventio veloitetaan erikseen työnantajalta. Ravintolassa avustavilla vapaaehtoistyöntekijöillä on mahdollisuus aterioida henkilöstöaterian hinnalla. Hinnat sisältävät arvonlisäveron.

Palveluntuottaja ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala tekevät keittiö- ja kahvilatilojen vuokraamisesta keskenään vuokrasopimuksen.

Henkilöstön liikkeenluovutus tapahtuu palveluntuottajalle vuoden 2019 alussa työskentelevän ruokapalveluhenkilöstön mukaisesti. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala edellyttää, että kilpailun voittanut yritys ottaa liikkeenluovutusta koskevien työsopimuslain 1 luvun 10 §:ssä mainittujen periaatteiden mukaan palvelukseensa kilpailutuksen kohteessa olevan Helsingin Palvelukeskusliikelaitoksen henkilöstön kaikkine Kunnallisessa virka- ja työehtosopimuksessa (KVTES) mainit-



08.05.2018

Asia/3

tuine sopimusvelvoitteinen virka- ja työehtosopimuksen voimassaolo-  
kauden loppuun 31.3.2020 saakka. Vakinaisia tehtäviä ovat:

- Ravintolapäällikkö
- Kokki, 3 tehtävää
- Ruokapalvelutyöntekijä, 4 tehtävää

Tarkempi asiakaskunnan ja käyttöoikeuden kohteesta on esitetty liit-  
teen 1 palvelukuvauksessa.

### Tarjouskilpailu

Tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu sosiaali- ja terveystoimialan tuki-  
palvelujen ja hankintapalvelujen yhteistyönä. Lisäksi valmistelussa on  
kuultu Töölön monipuolisen palvelukeskuksen edustajia.

Tarjouskilpailu järjestetään julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopi-  
muksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä.  
Tarjouspyynnössä määritellään tarjoajille asetettavat vaatimukset, joi-  
den tulee ehdottomasti täytyä. Tavanomaisten rahoituksellista ja talou-  
dellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi tarjoajien edellytetään  
täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt teknistä suorituskykyä ja  
kokemusta koskevat vaatimukset. Lisäksi tarjouspyyntöasiakirjoissa  
määritellään hankittava palvelu ja palvelun vähimmäisvaatimukset.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän asian liitteinä 1-13.

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 60  
§:n mukaan hankintailmoitusta tai tarjouspyyntöasiakirjoja ei saa jul-  
kaista ennen kuin se on julkaistu ensin Euroopan unionin virallisessa  
lehdessä ja tämän jälkeen HILMA-ilmoituskanava Internet-osoitteessa  
[www.hankintailmoitukset.fi](http://www.hankintailmoitukset.fi).

Tästä syystä tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

### Osatarjoukset

Tarjouspyynnössä ei sallita osatarjouksia. Sopimuksen jakaminen osiin  
tekee palvelun toteuttamisesta teknisesti vaikeaa, koska Palveluntuot-  
taja ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala tekevät ravinto-  
latilojen vuokraamisesta keskenään vuokrasopimuksen ennen palvelu-  
tuotannon aloittamista.

### Tarjousvertailu ja palveluntuottajien lopullinen valinta



Tarjousvertailuun otetaan ne tarjoukset, jotka täyttävät tarjoajille ja tarjouksille asetetut vaatimukset. Vertailuperusteena on halvin hinta eli tarjouskilpailun voittaa tarjoushinnan antanut tarjoaja.

Tarjouspyyntöasiakirjojen laadullisten vähimmäisvaatimusten katsotaan takaavan riittävän laatutason, eikä laadun osuutta ole tarpeen painottaa vertailussa erikseen.

#### Sopimuskausi ja muut ehdot

Sopimuskausi on neljä (4) vuotta ja se on suunniteltu alkavaksi 1.1.2019. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus yhteen enintään kahden (2) vuoden optiokauteen. Optiokauden käyttöönotosta päättää tilaaja neljä kuukautta ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä. Optiokaudella sovelletaan sopimusehtoja sellaisenaan kuin ne ovat voimassa sopimuskauden päättyessä.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismallin vuoksi välttämätöntä.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Eeva-Liisa Rintala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 509 7358  
eevaliisa.rintala(a)hel.fi  
Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030  
kaijaleena.kristola(a)hel.fi  
Ann-Marie Turtiainen, tukipalvelupäällikkö, puhelin: 310 42373  
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

#### Liitteet

1	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
2	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
3	Salassa pidettävä (HankL 60 §, 138 §)
4	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
5	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
6	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
7	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
8	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
9	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
10	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
11	Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)

#### Muutoksenhaku

A

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.05.2018

Asia/3

B

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja  
terveyslautakunta

**Otteet**

**Ote**

Ruokapalvelut  
Hallinto  
Hankintapalvelut

**Otteen liitteet**

Esitysteksti  
Esitysteksti  
Esitysteksti



08.05.2018

Asia/4

## § 125

### Kampin palvelukeskuksen ruokapalvelujen hankinta

HEL 2018-004120 T 02 08 02 00

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

A hyväksyä Kampin palvelukeskuksen ruokapalveluja koskevan hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot ja oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa hallintojohtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavan käyttöoikeussopimuksen
- päättämään tarvittaessa sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta
- päättämään optiokauden käyttöönotosta.

#### Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen korjasi esittelijän perusteluissa kohdan "Tarjousvertailu ja palveluntuottajien lopullinen valinta" ensimmäisen kappaleen viimeisen virkkeen kuulumaan seuraavasti: "Vertailuperusteena on halvin hinta eli tarjouskilpailun voittaa halvimman tarjoushinnan antanut tarjoaja."

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Eeva-Liisa Rintala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 509 7358  
eevaliisa.rintala(a)hel.fi  
Ann-Marie Turtiainen, tukipalvelupäällikkö, puhelin: 310 42373  
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi  
Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030  
kaijaleena.kristola(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)



08.05.2018

Asia/4

- 5 Salassa pidettävä (HankL 60\$, 138\$)  
6 Salassa pidettävä (HankL 60\$, 138\$)  
7 Salassa pidettävä (HankL 60\$, 138\$)

## Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano  
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Otteet

Ote	Otteen liitteet
Ruokapalvelut	Esitysteksti
Hallinto	Esitysteksti
Hankintapalvelut	Esitysteksti

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Tukipalvelupäällikkö Ann-Marie Turtiainen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

### Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 12.12.2017 § 334 sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että hallintojohtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa hallintojohtajan tekemään käydyin kilpailutuksen perusteella hankintapäätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

### Hankinnan taustaa

Hankinnan kohteena on Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan Kampin palvelukeskuksen asiakkaiden lounas- ja kahvilapalvelut. Myös palvelukeskuksen henkilöstö käyttää ravintola- ja kahvilapalveluita.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi lokakuussa 2014 silloisen Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan palveluyhtiön perustamisen ja liikelaitoksen näiden palvelutoimintojen siirtämisen perustettavalle Palmia Oy:lle. Silloiset kaupungin virastot ja laitokset solmivat siirtymäaikajärjestelyn mukaisesti Palmia Oy:n kanssa määräaikaisten sopimukset yhtiön tuottamista palveluista. Sopimusten pituus on sovitusta palveluko-



konaisuudesta riippuen 3–7 vuotta. Kampin palvelukeskuksen henkilös-  
töruokailusopimus Palmia Oy:n kanssa on päättymässä vuoden 2018  
ja 2019 vaiheessa. Tästä johtuen käyttöoikeussopimus ollaan kilpailut-  
tamassa.

Kampin palvelukeskuksen asiakkaat ovat pääosin kotona asuvia ikään-  
tyneitä ja työttömiä kaupunkilaisia, jotka harrastavat, osallistuvat tapah-  
tumiin ja saavat tarvitsemaansa tukea kotona asumiseen. Kaikissa pal-  
velukeskuksen tarjoamissa palveluissa suositetaan kuntouttavaa työtet-  
tä ja pyritään kannustamaan asiakkaita aktiivisuuteen sekä toimintaky-  
vyn ylläpitämiseen. Iltaisin tiloja käyttävät järjestöt, vertaistukiryhmät  
ym. eri-ikäiset henkilöt. Muiden toimijoiden toimesta järjestetään iltaisin  
luentoja ja konsertteja.

Helsingin kaupungin henkilöstö voi nauttia ravintolassa henkilöstölou-  
naan, jonka subventio veloitetaan erikseen työnantajalta. Ravintolassa  
avustavilla vapaaehtoistyöntekijöillä on mahdollisuus aterioida henki-  
löstöaterian hinnalla. Hinnat sisältävät arvonlisäveron.

Tarkempi asiakaskunnan ja käyttöoikeuden kohteesta on esitetty liit-  
teen 1 palvelukuvauksessa.

### Tarjouskilpailu

Tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu sosiaali- ja terveystoimialan tuki-  
palvelujen ja hankintapalvelujen yhteistyönä. Lisäksi valmistelussa on  
kuultu Kampin palvelukeskuksen edustajia.

Tarjouskilpailu järjestetään julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopi-  
muksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä.

Tarjouspyynnössä määritellään tarjoajille asetettavat vaatimukset, joi-  
den tulee ehdottomasti täytyä. Tavanomaisten rahoituksellista ja talou-  
dellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi tarjoajien edellytetään  
täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt teknistä suorituskykyä ja  
kokemusta koskevat vaatimukset. Lisäksi tarjouspyyntöasiakirjoissa  
määritellään hankittava palvelu ja palvelun vähimmäisvaatimukset.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän asian liitteinä 1–7.

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 60  
§:n mukaan hankintailmoitusta tai tarjouspyyntöasiakirjoja ei saa jul-  
kaista ennen kuin se on julkaistu ensin Euroopan unionin virallisessa  
lehdessä ja tämän jälkeen HILMA-ilmoituskanava Internet-osoitteessa  
[www.hankintailmoitukset.fi](http://www.hankintailmoitukset.fi). Tästä syystä tarjouspyyntöasiakirjoja ei jul-  
kaista internetissä.

### Osatarjoukset

**Postiosoite**  
PL 6000  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
[sosiaalijaterveys@hel.fi](mailto:sosiaalijaterveys@hel.fi)

**Käyntiosoite**  
Toinen linja 4 A  
Helsinki 53  
[www.hel.fi/sote](http://www.hel.fi/sote)

**Puhelin**  
+358 9 310 5015  
**Faksi**  
+358 9 310 42504

**Y-tunnus**  
0201256-6

**Tilinro**  
FI1880001200052430  
**Alvno**  
FI02012566



08.05.2018

Asia/4

Tarjouspyynnössä ei sallita osatarjouksia. Sopimuksen jakaminen osiin tekee palvelun toteuttamisesta teknisesti vaikeaa, koska Palveluntuottaja ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala tekevät ravintolatiloiden vuokraamisesta keskenään vuokrasopimuksen ennen palvelutuotannon aloittamista.

#### Tarjousvertailu ja palveluntuottajien lopullinen valinta

Tarjousvertailuun otetaan ne tarjoukset, jotka täyttävät tarjoajille ja tarjouksille asetetut vaatimukset. Vertailuperusteena on halvin hinta eli tarjouskilpailun voittaa tarjoushinnan antanut tarjoaja.

Tarjouspyyntöasiakirjojen laadullisten vähimmäisvaatimusten katsotaan takaavan riittävän laatutason, eikä laadun osuutta ole tarpeen painottaa vertailussa erikseen.

#### Sopimuskausi ja muut ehdot

Sopimuskausi on neljä (4) vuotta ja se on suunniteltu alkavaksi 1.1.2019. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus yhteen enintään kahden (2) vuoden optiokauteen. Optiokauden käyttöönotosta päättää tilaaja neljä kuukautta ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä. Optiokaudella sovelletaan sopimusehtoja sellaisenaan kuin ne ovat voimassa sopimuskauden päättyessä.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismallin vuoksi välttämätöntä.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Eeva-Liisa Rintala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 509 7358  
eevaliisa.rintala(a)hel.fi  
Ann-Marie Turtiainen, tukipalvelupäällikkö, puhelin: 310 42373  
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi  
Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030  
kaijaleena.kristola(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)





08.05.2018

Asia/4

---

## Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Otteet

<b>Ote</b>	<b>Otteen liitteet</b>
Ruokapalvelut	Esitysteksti
Hallinto	Esitysteksti
Hankintapalvelut	Esitysteksti



08.05.2018

Asia/5

## § 126

### Yksilöllisten ortopedisten apuvälineiden hankinta

HEL 2018-004505 T 02 08 02 00

#### Päätös

A Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti yksilöllisten ortopedisten apuvälineiden kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset, päättämään sopimusten irtisanomisista tai purkamisista sekä päättämään mahdollisesta optiokaudesta.

#### Käsittely

Johtava kuntoutussuunnittelija Minna Salmi oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Ninna Katajainen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43241

ninna.katajainen(a)hel.fi

Minna Salmi, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 310 50970

minna.salmi(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397//2016 60 §, 138 §)
- 8 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 9 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016)
- 10 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)

#### Muutoksenhaku

A

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.05.2018

Asia/5

B

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Otteet

### Ote

Hankintapalvelut

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Johtava kuntoutussuunnittelija Minna Salmi on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

### Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 12.12.2017 (§ 334) sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään käydyn kilpailutuksen perusteella hankintapäätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

### Kilpailutuksen taustaa

Hankinnan kohteena ovat yksilölliset ortopediset apuvälineet, sisältäen niiden sovittamisen ja yksilöinnin kullekin asiakkaalle sopivaksi. Hankintaan sisältyy sekä palvelu- että tavarahankintaa (sovittaminen ja yksilöinti sekä varsinaisen apuvälineen hankinta).

Hankinnan kohteena oleviin yksilöllisiin ortopedisiin apuvälineisiin sisältyvät: mekaaniset alaraajaproteesit, ortopediset jalkineet, yksilölliset tukipohjalliset, tukituotteet ja ortoosit. Apuvälineen hankinta perustuu yksilölliseen apuvälinetarpeen arvioon. Edellytyksenä on lääketieteellisin perustein todettu sairaus, vamma tai kehitysviivästymä, joka heikentää potilaan toimintakykyä ja vaikeuttaa hänen itsenäistä selviytymistään.

Arvioitu yksilöllisten ortopedisten apuvälineiden tarve neljän vuoden sopimuskaudella on ilmoitettu tarjouspyyntöasiakirjoihin kuuluvissa hintalomakkeissa hankinnan osa-alueittain (liite 10, esimerkki hankintamäärien kuvaamisesta).

Tilaaaja ei sitoudu ostamaan tiettyä määrää palvelua/yksilöllisiä ortopedisiä apuvälineitä.



## Tarjouskilpailu

Yksilöllisten ortopedisten apuvälineiden hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu. Tarjouskilpailun perusteella syntyy puitejärjestely, jonka kaikki ehdot vahvistetaan. Tarjouskilpailu järjestetään hankintalain (1397/2016) mukaisesti avoimella menettelyllä.

Hankinnan kohde on jaettu kuuteen (6) osaan tarjouspyynnön mukaisesti ja tarjouksen voi jättää yhteen tai useampaan kuudesta (6) osasta:

Osa 1: Mekaaniset alaraajaproteesit

Osa 2a: Ortopediset jalkineet - Valmiina saatavat ja puolivalmiit

Osa 2b: Ortopediset jalkineet - Yksilöllisesti valmistetut

Osa 3: Yksilölliset tukipohjalliset

Osa 4: Tukituotteet

Osa 5: Ortoosit.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankinnan sisältö sekä tarjoajille ja hankinnan kohteelle asetettavat vähimmäisvaatimukset. Tavanomaisten rahoituksellista ja taloudellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi asetetaan tarjoajalle tarjouspyynnössä kuvatut tekniseen suorituskyykyyn ja ammatilliseen pätevyyteen liittyvät vaatimukset. Vaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi ovat tämän asian liitteenä 1-6 apuvälineiden kuvausluonnokset, liite 8 sopimusluonnos ja liite 9 tarjouspyyntöluonnos. Liitteet 7 ja 10 ovat esimerkkejä vähimmäisvaatimuksista sekä hankintamääristä, jotka kuvataan kokonaisuudessaan hankinnan osa-alueittain julkaistavan tarjouspyynnön liitteinä.

Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa [www.hankintailmoitukset.fi](http://www.hankintailmoitukset.fi), joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

## Palvelun laatu ja tarjousten valintaperuste

Tarjouspyynnössä ja sen palvelukuvauksissa on esitetty hankinnan kohteelle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset, joiden on ehdottomasti täytyttävä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista.

Tarjoukset vertaillaan hankinnan osa-alueittain, kuusi (6) osaa. Parhaan tarjouksen valintaperusteena on kaikissa hankinnan osissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, joka on hinnaltaan halvin. Tarjouspyynnössä ja palvelukuvauksessa asetetut laadulliset vähimmäis-



vaatimukset takaavat riittävän laatutason, eikä laadun osuutta ole tarpeen painottaa vertailussa erikseen.

Sopimuskauden aikana tehtävät tilaukset voidaan tehdä suoraan niiden osien toimittajalta, joihin on valittu vain yksi (1) toimittaja.

Mikäli sopimuksen kohteena olevan osan toimittajia on valittu useita, sopimuskauden aikana tehtävät tilaukset voidaan tehdä hyödyntämällä hankintapäätöksessä vahvistettua etusijajärjestystä.

Tilaaajalla on myös oikeus valita muu toimittaja ilman etusijajärjestyksen noudattamista, mikäli Tilaaaja arvioi lääketieteellisesti todetun toimintavajeen perusteella asiakkaan yksilöllisen tarpeen edellyttävän yksilöllistä ratkaisua, joka on saatavilla toiselta toimittajalta.

#### Tehtävä sopimus

Sopimuskausi on neljä vuotta, ja suunniteltu alkavaksi 1.10.2018. Sopimusta voidaan Tilaaajan niin päättäessä jatkaa yhdellä (1) optiovuodella. Tilaaaja päättää optiokauden käyttämisestä viimeistään neljä (4) kuukautta ennen mahdollisen optiokauden alkamista.

Tilaaajalla on oikeus siirtää sopimus sellaiselle kolmannelle osapuolelle, esimerkiksi maakunnalle, jolle Tilaaajan tehtävät siirtyvät esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vuoksi kokonaan tai osittain.

Sosiaali- ja terveystoimialalla tai sillä organisaatiolla, esimerkiksi maakunnalla, jolle Tilaaajan tehtävät siirtyvät esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vuoksi kokonaan tai osittain, on oikeus sopimuskauden aikana irtisanoa sopimus kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystoimialan järjestämismallin vuoksi perusteltua.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu hankkimaan palveluntuottajalta tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun Helsingissä esiintyvän tarpeen mukaisesti.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Ninna Katajainen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43241  
ninna.katajainen(a)hel.fi  
Minna Salmi, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 310 50970  
minna.salmi(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)



08.05.2018

Asia/5

- 2 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397//2016 60 §, 138 §)
- 8 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 9 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016)
- 10 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)

## Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Otteet

**Ote**  
Hankintapalvelut



08.05.2018

Asia/6

## § 127

### Ulkopaikkakuntalaiselta ja Suomen ulkopuolelta tulevilta perittäväs- tä terveyskeskusmaksusta luopuminen

HEL 2018-000811 T 02 05 00

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti omalta osaltaan hyväksyä ja esitti samalla kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi, että kaupunki luopuu perimästä terveyskeskusmaksua ulkokuntalaisilta ja Suomen ulkopuo-  
lelta tulevilta.

#### Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

##### Palautusehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Esitän asiaa palautettavaksi valmisteluun. Suomen ulkopuolelta tulevilta tulee jatkossakin periä terveydenhuollon maksut siten kuin tähänkin asti. Verorahoitteisessa terveydenhuoltojärjestelmässä ei voida lähteä siitä, että ne henkilöt, jotka eivät osallistu järjestelmän rahoittamiseen, olisivat oikeutettuja saamaan palveluja samoin ehdoin kuin ne, jotka ovat osa rahoitusjärjestelmää. Yhdenvertaisuuslakia ei ole kaiketi tarkoitettu ulotettavaksi koko maailman väestöön, jota nyt perusteena esitykselle käytetään. Lisäksi ongelmaksi voi muodostua myös käyttöön liittyvä seuranta mikäli laskutuksen kautta ei enää ole tietoa saatavissa.

Jäsen Mari Rantasen palautusehdotus raukesi kannattamattomana.

Lisäksi asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

##### Vastaehdotus 1:

Jäsen Sami Heistaro: Kaupungin tulee kuitenkin lähtökohtaisesti edelleen periä Suomen ulkopuolelta tulevien hoitokustannukset täysimääräisesti hänen kotimaaltaan tai muulta taholta kuten vakuutusyhtiöltä silloin, kun se on mahdollista ja voimassaolevien säädösten mukaista. Tällöin terveyskeskusmaksusta luopumisella ulkomailta tulevien osalta ei ole kaupungin nettomenojen näkökulmasta taloudellista merkitystä.

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:



## 1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sami Heistaro): Kaupungin tulee kuitenkin lähtökohtaisesti edelleen periä Suomen ulkopuolelta tulevien hoitokustannukset täysimääräisesti hänen kotimaaltaan tai muulta taholta kuten vakuutusyhtiöltä silloin, kun se on mahdollista ja voimassaolevien säädösten mukaista. Tällöin terveyskeskusmaksusta luopumisella ulkomailta tulevien osalta ei ole kaupungin nettomenojen näkökulmasta taloudellista merkitystä.

Jaa-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

### Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668  
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

### Liitteet

- 1 Eduskunnan oikeusasiamiehen päätös
- 2 Vastaus eduskunnan oikeusasiamiehen kantelupäätökseen
- 3 Ulkokuntalaiset ja ulkomaalaiset Helsingin terveysasemilla
- 4 Terveysas\_ja\_hammashoitolat\_ei\_suom\_kotikuntaa\_vuonna\_2016\_ja\_2017\_KP

### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

### Esittelijän perustelut

Postiosoite  
PL 6000  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite  
Toinen linja 4 A  
Helsinki 53  
www.hel.fi/sote

Puhelin  
+358 9 310 5015  
Faksi  
+358 9 310 42504

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI1880001200052430  
Alvno  
FI02012566





Helsingin kaupungin hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 12 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää taloudellisesti tai periaatteellisesti merkittävän uuden sosiaalihuollon asiakasmaksun tai terveydenhuollon potilasmaksun käyttöön ottamisesta tai tällaisen maksun käytöstä luopumisesta.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

#### Ulkokuntalaisilta perittävästä terveyskeskusmaksusta luopuminen

Helsingin kaupunginvaltuuston 28.11.2012 § 382 tekemän päätöksen mukaan terveyskeskusmaksu poistettiin vuoden 2013 alusta helsinkiläisiltä. Muilta kuin helsinkiläisiltä peritään maksu 16,40 euroa. Lisäksi kaupunginhallitus on 1.2.2016 § 98 päättänyt, että

Helsingin kaupunki perii ulkokuntalaiselta asiakasmaksun terveyskeskuslääkärin vastaanotosta, vaikka maksua ei peritä helsinkiläisiltä. Ulkokuntalaisen hoito Helsingissä perustuu joko siihen, että häntä hoidetaan kiireellisesti, tai siihen, että hän käyttää terveydenhuoltolaissa säädettyä hoitopaikan valintaoikeuttaan ja valitsee hoitopaikakseen Helsingin. Ulkokuntalaisella tarkoitetaan tässä yhteydessä Suomessa sijaitsevalta toiselta paikkakunnalta tulevaa henkilöä.

Eduskunnan oikeusasiamies on kanteluun 26.10.2017 antamassaan päätöksessä (liite 1) ottanut kantaa toiselta paikkakunnalta tulevalta perittävään terveyskeskusmaksuun ja viitannut päätöksessään terveydenhuoltolain 48 §:ään, jonka mukaan henkilö voi valita terveyskeskuksen palvelut mistä kunnasta tahansa. Hoitovastuu siirtyy tuolloin valitun kunnan terveyskeskukselle. Jos ulkokuntalainen käyttää hoitopaikan valinnanvapauttaan ja valitsee Helsingin terveyskeskuksen palvelut, vastuu hoidosta siirtyy Helsingille. Valintansa perusteella ulkokuntalainen on vertailukelpoisessa asemassa kaupungin omiin asukkaisiin nähden.

Oikeusasiamiehen mukaan yhdenvertaisuuslain voimaantulon jälkeen ei ole mahdollista kohdella muiden kuntien asukkaita eri tavalla terveyskeskusmaksuja määrättäessä. Uutta yhdenvertaisuuslakia on sovellettu sen voimaantulosta 1.1.2015 lähtien eli sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto oli tehnyt asiakasmaksua koskevan päätöksensä 28.11.2012. Oikeusasiamiehen mukaan kunnan harkintavaltaa rajoittaa yhdenvertaisuuslain syrjintäkielto. Asuinpaikkaan perustuva erilainen kohtelu merkitsee lain 8 §:n mukaan syrjintää "muun henkilöön liittyvän syyn perusteella" (HE 19/2014 vp, s. 67). Lisäksi oikeusasiamies on



katsonut, että kysymys on myös yhdenvertaisuuslain 10 §:ssä tarkoitetusta välittömästä syrjinnästä, koska ulkokuntalaisia kohdellaan ”henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa”.

Myöskään yhdenvertaisuuslain 11 §:n 2 momenttiin sisältyvät oikeuttamisperusteet eivät tule sovellettavaksi, koska asiakasmaksun määrääminen merkitsee julkisen vallan käyttöä. Näin ollen ulkokuntalaisen erilaista kohtelua ei voida oikeuttaa, kun kyse on julkisen vallan käytöstä. Oikeusasiamiehen mukaan yhdenvertaisuuslain lähtökohtana on, ettei ulkokuntalaista saa asettaa eri asemaan terveyskeskusmaksun suhteen helsinkiläiseen nähden asiakasmaksun määräämisessä. Koska ulkokuntalainen on asuinpaikastaan riippumatta samassa asemassa kuin helsinkiläinen häneltä ei saa periä terveyskeskusmaksua, koska helsinkiläiseltäkään ei sitä peritä.

Oikeusasiamies on pyytänyt ilmoittamaan, millaisiin toimenpiteisiin kaupunki on hänen päätöksensä johdosta ryhtynyt. Oikeusasiamiehen päätöksen jälkeen sosiaali- ja terveystoimiala on arvioinut maksukäytäntöään uudelleen yhdessä kaupungin oikeuspalvelun lakimiesten kanssa. Arvioinnin perusteella sosiaali- ja terveystoimialalla on päätetty ottaa huomioon oikeusasiamiehen päätöksessä todetut ja asian arviointiin vaikuttavat yhdenvertaisuuslain säännökset ja johtopäätöksenä päädytty siihen, että kaupungin tulee luopua perimästä terveyskeskusmaksua ulkopaikkakunnalta tulevalta, koska sitä ei peritä helsinkiläiseltäkään.

Sosiaali- ja terveystoimiala on lähettänyt oikeusasiamiehelle vastauksen (liite 2).

Kaupunki saa periä ulkokuntalaisen hoitokustannukset hänen kotikunnaltaan täysimääräisesti, joten luopumisella perimästä terveyskeskusmaksua ulkokuntalaiselta ei ole kaupungin nettomenojen näkökulmasta taloudellista merkitystä.

Taloushallintopalvelusta (Talpa) saatujen tietojen mukaan ulkokuntalaisia on käynyt terveysasemilla vuonna 2017 yhteensä 2 861 henkilöä. Asiakkailta on peritty terveyskeskusmaksuja yhteensä (2 861 kpl x 16,40 € = ) 46 920,40 €. Toisilta kunnilta on peritty 326 402,00 €. Asiakkailta perityt terveyskeskusmaksut ja toisilta kunnilta perityt ulkokuntalaisten terveyskeskuskäyntien todelliset kustannukset ovat yhteensä 373 322,40 €. Lisäksi toisilta kunnilta peritään hoitajan, jalkaterapian, ravitsemusterapian ja neuvolan käynneiltä kustannukset, lisäksi peritään kustannukset silmäseulasta ja puhelusta lääkärille. Näistä kustannuksista Talpan ei ole mahdollista tuottaa euromääräistä tietoa.

Luopuminen terveyskeskusmaksusta, joka peritään Suomen ulkopuolelta tulevilta



Ulkomailta tulevan oikeus hoitoon voi perustua Suomessa asumiseen tai EU-lainsäädäntöön tai kansainväliseen sopimukseen. Ulkomailta tulevalle henkilöllä voi siis joissakin tilanteissa olla oikeus hoitoon samalla tavalla kuin Suomessa asuvalla, vaikka hänellä ei ole kotikuntaa Suomessa. Kela selvittää pyynnöstä henkilön oikeuden käyttää julkisen terveydenhuollon palveluja.

Kaikilla kiireellisen hoidon tarpeessa olevilla henkilöillä on oikeus julkisessa terveydenhuollossa kiireelliseen hoitoon riippumatta kansallisuudesta tai asuinpaikasta. Muualta kuin EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä tai Australiasta tullut henkilö vastaa yleensä itse kiireellisen hoidon kustannuksista.

Syrjinnän kiellosta säädetään yhdenvertaisuuslain 3 luvun 8 §:ssä, jossa todetaan, että "Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn (esim. kotipaikka) perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen."

Säännöksen mukaan "ketään" ei saa syrjiä esimerkiksi alkuperän, kansalaisuuden ym. henkilöön liittyvän syyn perusteella. Näin ollen esimerkiksi EU-alueelta (EU- ja Eta-maat sekä Sveitsi) tai toisesta Pohjoismaasta tulevalta, joka on oikeutettu käyttämään terveyskeskuspalvelua (esitettävä voimassa oleva EU-sairaanhoitokortti, eläkeläisen EU-sairaanhoitokortti tai Kelan "todistus oikeudesta hoitoetuksiin Suomessa" tai Pohjoismaista tuleva virallinen henkilötodistus tai passi tai EU-sairaanhoitokortti), ei laissa säädetyn syrjintäkiellon takia saa periä terveyskeskusmaksua. Jos ulkomailta tuleva ei esitä kiireettömään hoitoon oikeuttavaa asiakirjaa hän maksaa käyttämästään palvelusta todelliset kustannukset ja hakee korvausta hoidostaan kotimaansa sosiaaliturvajärjestelmästä.

Henkilö, jolla on toisen EU- tai Eta-maan tai Sveitsin myöntämä ennakkolupa (lomake S2), on myös oikeutettu terveyskeskuskäyntiin maksutta.

EU-alueen ulkopuolelta tulevista maista eli ns. kolmansista maista tulevat ovat oikeutettuja kiireellisesti annettavaan hoitoon (ensiapu) ja maksavat terveyskeskuskäyntinsä todelliset kustannukset pääsääntöisesti itse (ja saavat korvauksen mahdollisesti ottamastaan yksityisestä tapaturma- tai sairauskuluvakuutuksesta tai kotimaansa sosiaaliturvajärjestelmästä). Näiden henkilöiden kohdalla terveyskeskuskäynnin maksuttomuus ei toteudu. Poikkeuksena on Australia, jonka kanssa Suomi on



tehnyt (kahdenvälisen) sopimuksen terveydenhuollon palvelujen antamisesta. Australista tulevaa kohdellaan samalla lailla kuin helsinkiläistä asiakasta, ts. hänelle annetaan terveyskeskuskäynti maksuttomasti ja todelliset kustannukset haetaan valtion korvauksena Kelalta Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tietohallintopalvelujen tilastopalvelusta on pyydetty selvitys terveysasemien suoritteista ja asiakkaista, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa. Tähän asiakasryhmään kuuluvat EU- ja Eta-maista sekä Sveitsistä, muista Pohjoismaista sekä EU-alueen ulkopuolelta tulevat henkilöt. Tilastopalvelun selvitys on liitteenä (liitteet 3 ja 4).

Tilastopalvelun selvityksen mukaan ulkomailta tulevien käyntejä on ollut terveysasemilla yhteensä 1 364 vuonna 2017 ja 1 609 vuonna 2016. Tilastopalvelun mukaan selvityksen luotettavuuteen liittyy epävarmuustekijöitä, koska terveysasemilla ei ole käytössä keskitettyä ilmoittautumista. Tämän vuoksi asiakkaat hakeutuvat suoraan vastaanotolle, jolloin yksittäisen vastaanottavan hoitajan tai lääkärin vastuulle on jäänyt selvittää, onko vastaanotolle saapunut henkilö ulkomailta tuleva. Terveydenhuollon tietovarastoon ei myöskään poimita tietoa siitä, mitä hoito-oikeustodistuksia henkilö on esittänyt, kun hän on asioinut terveydenhuollossa. Samoin asiakkaiden ja potilaiden erottelu pelkästään maakooditiedon perusteella ei anna selvitystä siitä, onko kysymyksessä henkilö, jonka hoidosta voidaan hakea valtion korvaus. Ulkomailta tulevien vastaanottokäynneistä ja niiden kustannusvaikutuksista ei ole saatavissa käytettävissä olevin keinoin sellaista selvitystä, jonka perusteella olisi mahdollista tehdä luotettavia arvioita niiden vaikutuksista kaupungin menotalouteen.

Kuten edellä on todettu, oikeusasiamiehen päätöksessä tarkoitettun ulkokuntalaisen terveyskeskusmaksun lisäksi Helsingissä on tähän saakka peritty Suomen ulkopuolelta tulevilta asiakkailta terveyskeskusmaksu. Nämä molemmat esitetään nyt poistettavaksi.

### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ulkokuntalaisten ja Suomen ulkopuolelta tulevien vastaanottokäynneistä perittävästä terveyskeskusmaksusta luopuminen on yhdenvertaisuuden näkökulmasta perusteltua ja voi osaltaan helpottaa hoitoon hakeutumista ja siten vähentää terveys- ja hyvinvointieroja. Maksusta luopumisella ei arvioida olevan niin merkittävää vaikutusta palvelujen kysyntään, että se vaikeuttaisi helsinkiläisten hoitoon pääsyä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen



08.05.2018

Asia/6

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668  
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eduskunnan oikeusasiamiehen päätös
- 2 Vastaus eduskunnan oikeusasiamiehen kantelupäätökseen
- 3 Ulkokuntalaiset ja ulkomaalaiset Helsingin terveysasemilla
- 4 Terveysas\_ja\_hammashoitolat\_ei\_suom\_kotikuntaa\_vuonna\_2016\_ja\_2017\_KP

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia  
Kaupungin oikeuspalvelu  
Asiakasmaksut  
Talpa

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.04.2018 § 114

HEL 2018-000811 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

24.04.2018 Pöydälle

Jäsen Sakari Männikkö pyysi asian pöydälle.

13.02.2018 Poistettiin

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668  
harri.j.lehtonen(a)hel.fi



08.05.2018

Asia/7

## § 128

### Helsingin kaupungin kotouttamisohjelma 2017–2021

HEL 2018-001892 T 00 01 06

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä panna asian pöydälle.

#### Käsittely

Jäsen Tapio Bergholm pyysi asian pöydälle.

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Tapio Bergholmin pöydällepanoehdotuksen.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Maija Eloranta, erityissuunnittelija, puhelin: 310 51946  
maija.eloranta(a)hel.fi

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579  
sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401  
maarit.sulavuori(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi sosiaali- ja terveystoimialan toimenpidekokonaisuuden Helsingin kotouttamisohjelmassa 2017–2021.

#### Esittelijän perustelut

Kotoutumislain (laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010) tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.



Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Kotoutumislain 32 §:n mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja joka tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Helsingin kotouttamisohjelma Kaikkien stadi laaditaan vuosille 2017–2021 kotoutumislain mukaisesti ja kaupunkistrategiaan perustuen tarkoituksenaan edistää kotoutumista ja monialaista yhteistyötä kaupungissa. Ohjelmaan kootaan strategiakauden aikana kehitettävät uudet toimenpidekokonaisuudet sekä kotoutumista tukevat hankkeet kaikilta toimialoilta. Kotouttamisohjelmaan nostettujen toimenpiteiden lisäksi kaupungissa tehdään määrätietoisesti perustyötä uusien helsinkiläisten kotoutumisen mahdollistamiseksi ja tukemiseksi.

Sosiaali- ja terveystoimialan kannalta keskeisimmät ohjelman tavoitteet liittyvät eriarvoisuuden ehkäisemiseen. Sosiaali- ja terveystoimi on omassa toimenpidekokonaisuudessaan huomionnut maakunta- ja so-  
teuudistuksen niin, että ohjelman mukaisia toimintamalleja voidaan toteuttaa myös maakunnassa.

#### Toimintaympäristö strategiakaudella

Helsingin väestönkasvu, työikäisten määrän kasvu ja koko kaupungin elinvoimaisuus perustuvat vahvasti maahanmuuttoon. Kilpailukykyä voidaan parantaa erityisesti panostamalla täällä olevien osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä houkuttelemalla osaavaa työvoimaa ja yrittäjiä ulkomailta. Työvoiman turvaamisessa ja kotoutustoimenpiteitä suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon, että ulkomaalaistaustaisten työmarkkina-asemassa ja koulutustasossa on suuria eroja kieliryhmien välillä ja sisällä. Tästä johtuen tarvitaan myös kohdennettuja toimenpiteitä ja räätälöityjä palveluita. Panostaminen pitkäjänteiseen kotoutumiseen työllistymisessä, koulutuksessa ja elämän muilla osa-alueilla parantaa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta ja hyvinvointia pidemmällä aikavälillä sekä ehkäisee väestöryhmien välisiä eriytymiskehitystä.

Väestön moninaisuus ja kaupungin kansainvälistyminen koskettavat kaikkia toimialoja. Alueellisen eriytymiskehityksen estäminen ja kaikkien helsinkiläisten osallisuuden takaaminen ovat avainasemassa kaupungin kotoutumisen onnistumisessa.

#### Helsingin kotouttamisohjelman periaate- ja toimenpidekokonaisuudet



Helsingin kotouttamisohjelma on kaupunkistrategian mukaisten kotoutumisen tavoitteiden toteuttamiseksi koottava toimenpidekokonaisuus. Ohjelmassa nostetaan esiin neljä kaupungin kehityksen ja kotoutumisen onnistumisen kannalta keskeistä teemaa, jotka ovat ulkomaalais-taustaisten helsinkiläisten työllistymisen ja yrittäjyyden tukeminen, maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittäminen, avoimuuden ja osallisuuden edistäminen sekä eriarvoisuuden ehkäiseminen.

Sosiaali- ja terveystoimialan vastuualue ja toimenpidekokonaisuus kuuluvat eriarvoisuuden ehkäisemisen teemaosuuteen (liite). Toimialan tavoitteena on kohdentaa palveluja erityistä tukea tarvitseville ja korkean riskin kohderyhmille pääpainotuksen ollessa erityisesti nuorten palvelujen kehittämisessä. Tavoitteiden toteuttamiseksi sosiaali- ja terveystoimiala tarvitsee kuitenkin enemmän tietoa ulkomaalaistaustaisten palvelujen käytöstä ja odotuksista sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tähän tullaan vastaamaan teettämällä asiassa selvitys sekä luomalla pitkäkestoiset yhteistyörakenteet tutkimusta tekevien tahojen kanssa ulkomaalaistaustaisten terveys- ja hyvinvointi-indikaattorien kehittämiseksi ja kehityksen seuraamiseksi. Erityiskysymysten osalta (esim. kidutettujen ja sota-alueilta tulevien palvelutarpeet, tyttöjen ja naisten silpominen, pakkoavioliitot, monikulttuurinen vanhustyö, ihmiskaupan uhrit) toimiala tulee panostamaan henkilöstön koulutukseen. Sosiaali- ja terveystoimiala on myös mukana rakentamassa maakuntauudistukseen liittyvää Osaamisen tukikeskusta, jossa keskitytään edellä mainitun kaltaiset erityiskysymykset huomioiviin erityistason palveluihin.

**Esittelijä**

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Maija Eloranta, erityissuunnittelija, puhelin: 310 51946  
maija.eloranta(a)hel.fi  
Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579  
sari.karisto(a)hel.fi  
Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401  
maarit.sulavuori(a)hel.fi

**Liitteet**

1 sosiaali- ja terveystoimen osuus ohjelmassa

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätöshistoria**





08.05.2018

Asia/7

---

Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.04.2018 § 115

HEL 2018-001892 T 00 01 06

**Päätös**

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

**Käsittely**

24.04.2018 Pöydälle

Jäsen Sakari Männikkö pyysi asian pöydälle.

**Esittelijä**

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Maija Eloranta, erityissuunnittelija, puhelin: 310 51946  
maija.eloranta(a)hel.fi

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579  
sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401  
maarit.sulavuori(a)hel.fi



## § 129

### Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin kokemusasiantuntijoiden ja päihdetyön ammattitutkinnon suorittaneiden osaamisen hyödyntämistä koskeva toivomusponnesta

HEL 2018-000865 T 00 00 03

#### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Thomas Wallgrenin toivomusponnesta koskien kokemusasiantuntijoiden ja päihdetyön ammattitutkinnon suorittaneiden osaamisen hyödyntämisestä Helsingin kaupungin päihdetyössä:

”Sosiaali- ja terveystoimiala on järjestänyt Stadin aikuisopiston kanssa päihdetyön ammattitutkintoon tähtäävää oppisopimuskoulutusta ja siitä on valmistunut tähän mennessä 74 sosiaali- ja terveystoimialan työntekijää. Sosiaali- ja terveystoimialan psykiatria- ja päihdepalveluissa työskentelevillä työntekijöillä, jotka ovat suorittaneet päihdetyön ammattitutkinnon, on sosiaali- ja terveystoimialan perustutkinto. Sosiaali- ja terveystoimialan perustutkinto vaaditaan psykiatria- ja päihdepalveluissa työskenteleviltä, ja päihdetyön ammattitutkinto voi täydentää sitä lisätutkintona. Päihdetyön ammattitutkintoon valmistuneet työntekijät työskentelevät sosiaali- ja terveystoimialan eri palveluissa, mm. psykiatria- ja päihdekeskuksissa, Nuorisoasemalla, vieroitushoito-osastoilla, Tervalammen kuntoutuskeskuksessa, Auroran sairaalassa ja päihdepotilaiden kuntoutusosastolla Suursuon sairaalassa. Henkilöstön lisäkoulutusohjelma jatkuu edelleen.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa kokemusasiantuntijat ovat aktiivisesti mukana mm. potilaiden hoitoryhmissä, päihdeavokuntoutuksessa, päivätoiminnassa, yksikköjen kehittämistilaisuuksissa sekä opiskelijainfoissa ja viestinnän suunnittelussa (esitteet, verkkosivut). Esim. Auroran sairaalassa heidät on kutsuttu mukaan sairaalan johtoryhmään. Psykiatria- ja päihdepalvelut on myös järjestänyt vertaisohjaajakoulutusta yhdessä potilas- ja omaisjärjestöjen kanssa. Tervalammen kuntoutuskeskuksessa työskentelee tällä hetkellä 16 vertaista. Uusina avauksina kokemusasiantuntijat on otettu mukaan mm. päihdepoliklinioiden liikkuvaan työhön ja korvaushoitoasiakkaiden hoitoon. A-killan kokemusasiantuntija toimii myös terveystoimialalla.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen Pilke-toiminnan ohjaajiksi koulutuneet työntekijät kutsuvat kokemusasiantuntijoita Pilke-ryhmiin vierailuille. Pilke-ryhmät ovat päihteitä käyttävien ja elämäntapansa syrjäyttämien yli 60-vuotiaiden vertaistuellisia päivätoiminnan pienryhmiä,



joiden tavoitteena on auttaa ryhmiin osallistujia löytämään päihteiden käytön tilalle yhdessäoloa ja mielekästä tekemistä, joka parantaa toimintakykyä, lievittää yksinäisyyttä ja tukee kotona asumista. Myös kokemusasiantuntijat etsivät uusia ryhmäläisiä ja sitouttavat heitä. Vuosaaren Pilke-ryhmää ohjaa kokemusasiantuntija yhdessä koulutetun ammattilaisen kanssa. Suursuon sairaalan päihdepotilaiden kuntoutusosastolla työskentelee kokemusasiantuntija.

Kokemusasiantuntijat toimivat myös sosiaali- ja terveystoimialan päihde- ja mielenterveyskoulutuksissa kouluttajina.

Kokemusasiantuntijat ja vertaistoimijat ovat olennainen osa Helsingin toipumisorientoitunutta hoitojärjestelmää. Kokemusasiantuntijuuden hyödyntämistä ei edellytetä pelkästään omassa toiminnassa, vaan myös ostopalveluissa.

#### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihdetyö ja ehkäisevä päihdetyö toteutuu kaupungin toimialojen perustyönä sekä alueellisena yhteistyönä ja se nojaa mm. vahvaan järjestö- ja sidosryhmäyhteistyöhön. Kokemustiedon ja kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisellä lisätään asiakkaiden ja potilaiden osallisuutta omien palveluidensa ja hoitonsa suunnittelussa, toteutuksessa ja kehittämisessä sekä vähennetään heihin kohdistuvaa stigmaa."

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655  
mikko.tamminen(a)hel.fi  
Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482  
seija.meripaasi(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Wallgren Thomas toivomusponsi Kvsto 17.1.2018 asia 16

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut



08.05.2018

Asia/8

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Thomas Wallgrenin toivomusponnosta 31.5.18 mennessä.

**Esittelijä**

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655  
mikko.tamminen(a)hel.fi  
Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482  
seija.meripaasi(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Wallgren Thomas toivomusponsi Kvsto 17.1.2018 asia 16

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## § 130

### Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Seija Muurisen toimialojen yhteistyön tehostamista nuorten seksuaalikasvatuksessa osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta koskevasta toivomusponnesta

HEL 2018-000868 T 00 00 03

#### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan, esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen, lausunnon valtuutettu Seija Muurisen toivomusponnesta koskien toimialojen yhteistyön tehostamista nuorten seksuaalikasvatuksessa osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta:

”Kaupunginvaltuusto edellytti 17.1.2018 hyväksyessään Reetta Vanhasen ym. alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyedistämiseksi koskevan valtuustoaloitteen aloitevastauksen, että Helsingissä selvitetään mahdollisuutta tehostaa yhteistyötä toimialojen kesken nuorten seksuaalikasvatuksessa osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta.

Seksuaalikasvatus on käsitteenä laaja-alainen. WHO:n seksuaalikasvatuksen standardeissa seksuaalikasvatus määritellään seuraavasti: Seksuaalikasvatus on seksuaalisuuden kognitiivisten, emotionaalisten, sosiaalisten, vuorovaikutteisten ja fyysisten näkökohtien oppimista. Seksuaalikasvatus alkaa varhaislapsuudesta ja jatkuu läpi nuoruuden ja aikuisuuden.

Seksuaalikasvatus voidaan jaotella kolmeen toteutustapaan, joita ovat seksuaalineuvonta, seksuaalivalistus ja seksuaaliopetus. Näiden lisäksi seksuaalikasvatukseen voidaan sisällyttää myös ohjaus, jolloin mukaan voidaan laajemmin ottaa esimerkiksi nuorisotiloissa tai harrastuspiireissä tapahtuva seksuaalikasvatus. Seksuaalikasvatus voi olla virallisen tahon järjestäjän toimintaa, epävirallista, kodin ja vanhempien toteuttama kasvatustyötä tai kolmannen sektorin järjestämää toimintaa. Ne täydentävät toisiaan, eivätkä ole toistensa vastakohtia.

Sosiaali- ja terveystoimialan perustehtävään kuuluu järjestää kuntalaisille terveysneuvontaa, joka sisältää seksuaaliterveyden. Alle kouluikäisen lapsen, oppilaan ja opiskelijan seksuaalista kypsymistä ja kehitystä tukeva neuvonta on sisällytettävä terveysneuvontaan ja terveystarkastukseen lapsen ja nuoren kehitysvaihetta vastaavasti (Terveystarkastuslain 1326/2010; Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011.)



Nuorten ehkäisyn käyttöön kuuluu aina seksuaalikasvatus ja -neuvonta sekä turvalliseen ja vastuulliseen seksikäyttäytymiseen ohjaaminen perustasolla terveysasemilla, äitiysneuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä erityistasolla keskitetyssä ehkäisyneuvonnassa. Seksuaalineuvonnan tavoitteena on seksuaalisen hyvinvoinnin ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen; hedelmällisyyden ylläpitäminen, sukupuoliteitse tarttuvien tautien torjunta, ei-toivottujen raskauksien ehkäisy, seksuaaliterveyteen liittyvän tiedon jakaminen sekä seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistaminen ja puheeksiotto. Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut tulee olla suunnattuna tasa-arvoisesti kaikille nuorille riippumatta asiakkaan sukupuolesta tai sukupuolen ilmaisusta, kulttuuritaustasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnisestä taustasta tai kielestä, huomioiden jokaisen omat lähtökohdat ja toiveet.

Erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa nuorten seksuaalikäyttäytymiseen, sillä se tavoittaa lähes kaikki nuorten ikäluokat toiminnassaan. Esimerkiksi opiskeluterveydenhuollossa pilotoidaan keskitettyä ehkäisyneuvontapalvelua oppilaitosten loma-aikana, jolloin opiskelijoilla on mahdollisuus saada ehkäisyneuvontapalvelut myös oppilaitoksen toiminta-ajan ulkopuolella. Palvelu on suunnattu opiskeluterveydenhuollon palveluihin oikeutetuille opiskelijoille.

Sosiaali- ja terveystoimi järjestää kesällä nuorille järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa erillisen tapahtuman, jonka yhtenä tavoitteena on tukea toimialojen seksuaalikasvatusta. Samaan ajankohtaan ajoitetaan myös erillinen kampanja nuorten maksuttoman ehkäisyn laajenemisesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin eri toimialojen yhteistyönä tehostetaan viestintää ja neuvontaa nuorten seksuaaliterveydestä ja seksitautien ehkäisystä. Maksuttoman ehkäisyn laajennuttua on yhteistyötä tiivistetty, jotta kaikki nuoret ovat tietoisia oikeudestaan maksuttomaan ehkäisyyn ja osaavat palvelua hakea. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehdään yhteistyötä eri palvelujen kesken oppilaitoksissa, aikuissosiaalityössä, jälkihuollossa sekä verkostoyhteistyönä kolmannen sektorin kanssa.

Seksuaalisen kaltoinkohtelun, hyväksikäytön ja väkivallan puheeksi ottaminen ovat kaikkien toimialojen yhteisiä asioita. Jotta yhteistyötä nuorten seksuaalikasvatuksessa saadaan vahvistettua osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta, tulee toimialojen yhteistä suunnittelua vahvistaa kuvaamalla toimialoille yhteiset, keskeiset tavoitteet valtuustokaudella, jotka huomioidaan kunkin toimialan käyttösuunnitelmassa. Yhteisten tavoitteiden edistämisen vastuutahot on määriteltävä selkeästi.



08.05.2018

Asia/9

## Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Seksuaalikasvatus on seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämistä. Seksuaali- ja lisääntymisterveys on tärkeä osa ihmisen yleistä hyvinvointia. Seksuaalikasvatuksen keinoin voidaan ehkäistä seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyviä riskejä ja tehdä myös korjaavaa työtä.

Seksuaalikasvatusta tehostamalla yhteistyössä eri toimialojen kanssa lisätään seksuaali- ja lisääntymisterveyden tietämystä ja edistetään väestön terveyttä ja hyvinvointia laaja-alaisesti."

## Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavalla tavalla:

Lausunnon viidennen kappaleen ensimmäinen virke ("Nuorten, niin naisten kuin miesten,...") korvattiin virkkeellä: "Nuorten ehkäisyn käyttöön kuuluu aina seksuaalikasvatus ja -neuvonta sekä turvalliseen ja vastuulliseen seksikäyttäytymiseen ohjaaminen perustasolla terveystasolla, äitiysneuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä erityistasolla keskitetyssä ehkäisyneuvonnassa." Lisäksi saman kappaleen viimeinen virke korvattiin virkkeellä: "Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut tulee olla suunnattuna tasa-arvoisesti kaikille nuorille riippumatta asiakkaan sukupuolesta tai sukupuolen ilmaisusta, kulttuuri- taustasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnisestä taustasta tai kielestä, huomioiden jokaisen omat lähtökohdat ja toiveet."

Tämän lisäksi lisättiin lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun: "Yhteisten tavoitteiden edistämisen vastuutahot on määriteltävä selkeästi."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683  
mervi.korpela(a)hel.fi

## Liitteet

1 Muurinen Seija toivomusponsi Kvsto 17.1.2018 asia 17

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Lausuntoehdotus



Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Seija Muurisen toivomusponnosta koskien toimialojen yhteistyön tehostamista nuorten seksuaalikasvatuksessa osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta:

”Kaupunginvaltuusto edellytti 17.1.2018 hyväksyessään Reetta Vanhasen ym. alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämissiksi koskevan valtuustoaloitteen aloitevastauksen, että Helsingissä selvitetään mahdollisuutta tehostaa yhteistyötä toimialojen kesken nuorten seksuaalikasvatuksessa osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta.

Seksuaalikasvatus on käsitteenä laaja-alainen. WHO:n seksuaalikasvatuksen standardeissa seksuaalikasvatus määritellään seuraavasti: Seksuaalikasvatus on seksuaalisuuden kognitiivisten, emotionaalisten, sosiaalisten, vuorovaikutteisten ja fyysisten näkökohtien oppimista. Seksuaalikasvatus alkaa varhaislapsuudesta ja jatkuu läpi nuoruuden ja aikuisuuden.

Seksuaalikasvatus voidaan jaotella kolmeen toteutustapaan, joita ovat seksuaalineuvonta, seksuaalivalistus ja seksuaaliopetus. Näiden lisäksi seksuaalikasvatukseen voidaan sisällyttää myös ohjaus, jolloin mukaan voidaan laajemmin ottaa esimerkiksi nuorisotiloissa tai harrastuspiireissä tapahtuva seksuaalikasvatus. Seksuaalikasvatus voi olla virallisen tahon järjestäjän toimintaa, epävirallista, kodin ja vanhempien toteuttama kasvatustyötä tai kolmannen sektorin järjestämää toimintaa. Ne täydentävät toisiaan, eivätkä ole toistensa vastakohtia.

Sosiaali- ja terveystoimialan perustehtävään kuuluu järjestää kuntalaisille terveysneuvontaa, joka sisältää seksuaaliterveyden. Alle kouluikäisen lapsen, oppilaan ja opiskelijan seksuaalista kypsymistä ja kehitystä tukeva neuvonta on sisällytettävä terveysneuvontaan ja terveystarkastuksiin lapsen ja nuoren kehitysvaihetta vastaavasti (Terveystarkastuslain 1326/2010; Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011.)

Nuorten, niin naisten kuin miesten, ehkäisyn käyttöön kuuluu aina seksuaalikasvatus ja -neuvonta sekä turvalliseen ja vastuulliseen seksikäyttäytymiseen ohjaaminen perustasolla terveysasemilla, äitiysneuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä erityistasolla keskiteytyssä ehkäisyneuvonnassa. Seksuaalineuvonnan tavoitteena on seksuaalisen hyvinvoinnin ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen; hedelmällisyyden ylläpitäminen, sukupuoliteitse tarttuvien tautien torjunta, ei-toivottujen raskauksien ehkäisy, seksuaaliterveyteen liittyvän tiedon jakaminen sekä seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistaminen ja





puheeksiotto. Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut tulee olla suunnattuna tasa-arvoisesti kaikille nuorille riippumatta asiakkaan kulttuuri-taustasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnisestä taustasta tai kielestä, huomioiden jokaisen omat lähtökohdat ja toiveet.

Erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa nuorten seksuaalikäyttäytymiseen, sillä se tavoittaa lähes kaikki nuorten ikäluokat toiminnassaan. Esimerkiksi opiskeluterveydenhuollossa pilotoidaan keskitettyä ehkäisyneuvontapalvelua oppilaitosten loma-aikana, jolloin opiskelijoilla on mahdollisuus saada ehkäisyneuvontapalvelut myös oppilaitoksen toiminta-ajan ulkopuolella. Palvelu on suunnattu opiskeluterveydenhuollon palveluihin oikeutetuille opiskelijoille.

Sosiaali- ja terveystoimi järjestää kesällä nuorille järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa erillisen tapahtuman, jonka yhtenä tavoitteena on tukea toimialojen seksuaalikasvatusta. Samaan ajankohtaan ajoitetaan myös erillinen kampanja nuorten maksuttoman ehkäisyn laajenemisesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin eri toimialojen yhteistyönä tehostetaan viestintää ja neuvontaa nuorten seksuaaliterveydestä ja seksitautien ehkäisystä. Maksuttoman ehkäisyn laajennuttua on yhteistyötä tiivistetty, jotta kaikki nuoret ovat tietoisia oikeudestaan maksuttomaan ehkäisyyn ja osaavat palvelua hakea. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehdään yhteistyötä eri palvelujen kesken oppilaitoksissa, aikuissosiaalityössä, jälkihuollossa sekä verkostoyhteistyönä kolmannen sektorin kanssa.

Seksuaalisen kaltoinkohtelun, hyväksikäytön ja väkivallan puheeksi ottaminen ovat kaikkien toimialojen yhteisiä asioita. Jotta yhteistyötä nuorten seksuaalikasvatuksessa saadaan vahvistettua osana laajempaa aikuistumisen tuen kokonaisuutta, tulee toimialojen yhteistä suunnittelua vahvistaa kuvaamalla toimialoille yhteiset, keskeiset tavoitteet valtuustokaudella, jotka huomioidaan kunkin toimialan käyttösuunnitelmassa.

#### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Seksuaalikasvatus on seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämistä. Seksuaali- ja lisääntymisterveys on tärkeä osa ihmisen yleistä hyvinvointia. Seksuaalikasvatuksen keinoin voidaan ehkäistä seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyviä riskejä ja tehdä myös korjaavaa työtä.

Seksuaalikasvatusta tehostamalla yhteistyössä eri toimialojen kanssa lisätään seksuaali- ja lisääntymisterveyden tietämystä ja edistetään väestön terveyttä ja hyvinvointia laaja-alaisesti.”



08.05.2018

Asia/9

---

## Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Seija Muurisen toivomusponnosta 31.5.2018 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kaupunkiympäristölautakunnalta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta ja kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

### Lisätiedot

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683  
mervi.korpela(a)hel.fi

## Liitteet

1 Muurinen Seija toivomusponsi Kvsto 17.1.2018 asia 17

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## § 131

### Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksesta

HEL 2017-005026 T 00 03 00

#### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan, esittelijän ehdotuksesta poikkeavan, lausunnon vuoden 2017 arviointikertomuksesta:

#### Arviointikertomuksen kohta 4.2: Hankintojen ohjaus

Hankintojen ohjauksen arvioinnin taustalla oli kaupungin strategiaohjelma 2013–2016, jossa tavoitteeksi asetettiin hankinnan tehostaminen ja hankintaosaamisen parantaminen. Tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin hankintojen keskittämisen, hallinnan yhtenäistämisen, hankintaosaamisen ja markkinoiden huomioon ottamisen näkökulmista. Lisäksi arviointikertomuksessa tarkasteltiin eettisten periaatteiden noudattaminen hankinnoissa. Toiseen pääkysymykseen liittyen arvioitiin, miten toimialoilla varmistetaan eettisten periaatteiden tuntemus ja toteutuminen hankinnoissa.

#### Hankintojen tehostaminen ja yhtenäistäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankintojen keskittäminen on toteutunut kilpailuttamisen, tietojärjestelmien ja organisaatioiden osalta hyvin. Hankintatiedon tuottamisessa ja hankintaosaamisen ylläpidossa koulutuksen ja ohjeistuksen muodossa nähdään sen sijaan jonkin verran puutteita. Näiden havaintojen perusteella arviointikertomuksessa todetaan, että strategiaohjelman tavoite hankintojen tehostamiseksi on toteutunut osittain.

Keskittämisen kannalta merkittävää on ollut vuoden 2017 puolivälissä toteutettu organisaatiouudistus, missä myös sote-toimialan hankinnat keskitettiin oman toimialan hallintoon. Uudistuksen yhteydessä perustettiin myös hankintojen ohjausryhmä ja toimialoille palkattiin hankinta-asiantuntijoita.

Tarkastuslautakunta tekee oikean johtopäätöksen, että hankintojen tehostaminen ja keskittäminen eivät ole vielä täysin toteutunut. Keskenräisyyden taustalla on organisaatioiden muutostila ja toimialojen lyhytikäisyys, sillä organisaatiouudistus ehti olla 2017 aikana voimassa vain puoli vuotta. Myöskin hankintakäytäntöjen yhtenäistämisen prosessi on edelleen käynnissä, johtuen organisaation uudistamisesta ja vastuiden muuttumisesta.



Hankintojen hallintaa on yhtenäistetty kaupunkiyhteisen kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmän avulla, vaikka osa sopimuksista on kuitenkin vielä viemättä järjestelmään. Sopimushallintajärjestelmään on viety kaikki hankintoihin liittyvät sopimukset tilavuokria lukuun ottamatta.

#### Hankintaosaaminen ja kehittämisen toimenpiteet

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankintaosaaminen on yleisellä tasolla kehittynyt strategiaohjelman mukaisesti. Tarkastuslautakunnan toimialojen palvelukokonaisuuksien, palvelujen ja yksiköiden päälliköille kohdentaman kyselyn perusteella hankintaohjeiden löydettävyyttä ja henkilökunnan ajantasaisen hankintakoulutuksen saaminen kaipaavat kuitenkin parantamista.

Hankintaosaamisen kehittäminen on jatkuvasti käynnissä oleva prosessi, jonka taustalla on yhteiskunnan, lainsäädännön ja muun toimintaympäristön muutokset. Keskeisimpiä toimialan lähitulevaisuuden muutoksia ovat tätä kirjoitettaessa vielä vireillä olevat suunnitelmat ja lainsäädäntö koskien maakuntia ja valinnanvapautta.

Sosiaali- ja terveystoimialan hankintapalveluiden vastaus muutoksen ja tehostamisen haasteeseen on aktiivinen kehitystyö ja osallistuminen laajemman yhteistyön suunnitteluun. Toimialan hankintatoimintoja on jo kehitetty voimakkaasti viimeisen puolen vuoden aikana. Tehostamista, yhtenäistämistä ja hankintaosaamista edistäviä ajankohtaisia hankkeita ovat mm. toimittajaohjaus, uudet palvelusetelit, Uudenmaan hankintojen yhteistyöhanke, STM:n pilottihanke (valinnanvapaus, asiakasseteli), tiedolla johtaminen ja vaikuttavuuden mitattavuuden kehittäminen.

Yhtenäistämällä ja toimialatasoisella tarkastelulla voidaan saavuttaa etuja, kuten tehokkuutta. Tavoitteena on siirtyminen hankintojen valvomisesta kohti strategista ohjausta ja riskien hallintaa. Tämä tarkoittaa hankintoihin liittyvää neuvontaa ja konsultatiivisten ratkaisujen tarjoamista.

Keskeisenä tavoitteena nähdään strateginen hankintojen hallinta, joka tuottaa vaikuttavia hankintaratkaisuja. Oleellinen osa kokonaisvaltaista toimittajahallintaa on hankintojen koko sopimuskauden elinkaaren hallinta. Kun aiemmin keskityttiin hankintasopimuksen syntymisen esityöhön, sopimusehtoihin ja kilpailutukseen, jatkossa tehostamista tavoitellaan esimerkiksi markkinatuntemuksen avulla.

Toimialan hankintaosaamista on vahvistettu myös uusien rekrytointien avulla. Hankintapalveluihin on perustettu valinnanvapautta kehittävä yksikkö ja siihen on palkattu ostopalveluista vastaava päällikkö ja asiantuntija. Myös muihin hankintapalveluiden yksiköihin on palkattu lisää asiantuntijoita kilpailutusten, toimittajaohjauksen, hankintatiedon ja



taloudellisen sekä liiketoiminnallisen tiedon sekä raportoinnin tuottamiseen. Hankintaosaamista vahvistetaan entistä enemmän myös ulkopuolisen asiantuntijapalvelun ostoilla.

Ostotoiminnan kehittämiseen liittyy myös tiedon tuottaminen ostopalveluita käyttäville tahoille. Tätä toteutetaan koulutuksen ja ajantasaisen ohjeistuksen tuottamisella.

#### Hankintojen eettisten periaatteiden ohjaaminen ja valvonta

Arviointikertomuksessa tarkasteltiin hankintojen eettisiä periaatteita, niiden tuntemusta, toteutumista, ohjausta ja valvontaa. Arviointi kohdistui siihen, miten hankintoja valvotaan, miten varmistetaan sopimuskumppaneiden samanarvoinen kohtelu ja eettisten periaatteiden toteutuminen sopimuskumppaneiden toiminnassa, päätöksenteon läpinäkyvyys ja mitkä ovat menettelytavat väärinkäytösepäilyissä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että eettisten periaatteiden tuntemus ja toteutuminen on hankinnoissa keskimäärin hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunnan toimialojen palvelukokonaisuuksien, palvelujen ja yksiköiden päälliköille kohdentaman kyselyn perusteella kehittämisen kohteena nähdään hankintakoulutus ja hankintoihin liittyvän ohjeistuksen löydettävyys.

Kyselyn perusteella sosiaali- ja terveystoimiala arvioi positiivisimmin hankintojen valvontaan liittyvät väittämät. Päätöksenteon läpinäkyvyys, julkisuus ja avoimuus todetaan arviointikertomuksessa myös tasoltaan hyväksi. Sosiaali- ja terveystoimialan hankintaosaamisen todetaan lisääntyneen sen johdosta, että hankinta-asiantuntijoita siirtyi hankintakeskuksesta toimialalle. Toimialan hankintaorganisaatioon on arviointijankohdan jälkeen rekrytoitu uusia asiantuntijoita päivittäiseen työhön ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimukseen varautuviin kehitystehtäviin. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että hankintamenettelyjen avoimuuteen ja kuntalaisten osallisuuden toteutumiseen liittyy kehittämistarpeita, joihin tulisi jatkossa kiinnittää enemmän huomiota syksyllä 2017 hyväksytyyn kaupunkistrategian osallisuus- ja avoimuustavoitteen mukaisesti.

#### Arviointikertomuksen kohta 4.5: Asunnottomuuden vähentäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa laatia yhteinen suunnitelma asunnottomuuden vähentämiseksi ja kiinnittää huomiota erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Lisäksi tulee yhteistyössä suunnitella keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palveluiden piiriin saattamiseksi.



Helsinki on ollut alusta alkaen mukana pitkäaikaisasunnottomien vähentämishjelmassa. Sosiaali- ja terveystoimiala laatii puuttuvan yhteisen suunnitelman yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan kanssa kiinnittäen yhdessä huomiota nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Lisäksi yhdessä suunnitellaan keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palvelujen piiriin auttamiseksi.

#### Arviointikertomuksen kohta 4.13: Sutjakka Stadi

Kaupunginkanslian ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee järjestää Sutjakka stadi –toimenpideohjelman seuranta osana strategiaohjelman mukaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) johtamisen ja koordinoimisen kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi. HYTE-koordinoimisen ja johtamisrakenteen valmistelua varten asetettiin valmisteluryhmä. Valmisteluryhmän ehdotusta on käsitelty kaupungin johtoryhmissä huhtikuun aikana, ja se etenee kaupunginhallitukseen toukuussa.

Esityksen mukaan uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja koordinaatiota osana kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen seuranta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan osana perustyötä toimialoilla sekä monialaisissa verkostoissa. Sutjakka Stadi -verkosto tulee olemaan osa kaupungin HYTE-verkoston toimintaa.

Seurantaan HYTE-työtä kokoavaksi asiantuntijaksi ehdotetaan valtuustokausittain valmisteltavaa Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa. Asiakirja kokoaa muun muassa kaupungin HYTE-verkoston eri kokonaisuuksien, kuten Sutjakka Stadi, keskeiset tavoitteet, toimenpiteet ja niiden seurannan. Lisäksi kaupungin strategiaseurannan yhtenä mittarina on lasten ylipaino.

Sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää aikuisille matalan kynnyksen painonhallintaryhmiä. Terveysasemien omahoito- sivustolla kerrotaan, että ”TERVE ELÄMÄ”- ryhmät keskittyvät painonhallintaan, jos niin toivotaan, ja ryhmiä on mahdollista perustaa eri terveystasemille osallistujien tarpeiden mukaan. Tämä takaa matalan kynnyksen painonhallintaryhmien saatavuuden koko kaupungin alueella.

Keväällä 2018 kahdessa Terve Elämä ryhmässä pilotoitiin ravitsemusosuus. Ryhmäkoordinaattoreiden kokemuksen perusteella valtaosa ryh-



mäläisistä halusi pudottaa painoa, ja ryhmäläiset olivat osoittaneet runsaasti kiinnostusta ravitsemustietoutta kohtaan. Ryhmät olivat vuorovaikutteisia, osallistujat olivat aktiivisia toimijoita. Ravitsemuksen yhdistämistä matalan kynnyksen ”Terve Elämä” -ryhmiin aiotaan kehittää ja siitä suunnitellaan tieteellistä tutkimusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-ajan ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää Liikkuva koulu -hankkeen tyyppistä ja painonhallintaa tukevaa ryhmätoimintaa toisen asteen oppilaitoksissa.

Sosiaali- ja terveystoimi ja liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien lisäämiseksi toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Opiskelijoilla on esimerkiksi ollut mahdollisuus osallistua Nyt-liikunnan laajan valikoiman käsittämään ryhmäliikuntaan. Nyt-liikunnan turvin opiskelija voi kokeilla maksutta erilaisia liikuntamuotoja miekkailusta seinäkiipeilyyn ja löytää itselleen mielekäs tapa liikkua.

Ammatillisissa oppilaitoksissa liikuntasaleja on avattu välituntien ja ruokatauon ajaksi. Lisäksi oppilaitokset ovat panostaneet mahdollisuuksiensa mukaan vaihtoehtoiseen tapaan viettää taukoja: pingispöytä, kori- ja lentopallokentät ulkona. Kokemuksen mukaan opiskelijat osallistuvat mieluummin yksilölliseen ohjaukseen ja neuvontaan opiskeluterveydenhuollossa. Verkossa tapahtuva painonhallinta- ja liikunnanlisäämissohjaus voisi soveltua perinteistä ryhmäohjausta paremmin nuorille.

#### Arviointikertomuksen kohta 4.14: Saattohoidon riittävyys ja laatu

Tarkastuslautakunta toteaa, että Helsingissä annettava vaativan erityistason ja erityistason saattohoito on hyvällä tasolla.

Arviointikertomus toteaa lisäksi, että Malmin, Laakson ja Haartmanin sairaaloissa, ympärivuorokautista hoivaa antavissa yksiköissä sekä kotihoidossa on tarvetta saattohoito-osaamisen parantamiselle.

Sairaala-, kuntoutus ja hoiva -palveluissa vahvistettiin kotisairaalan resursseja vuoden alusta siirtämällä osa yökotihoidon henkilökunnasta kotisairaalaan, yhteensä 16 sairaanhoitajan vakanssia.

Ympärivuorokautinen hoiva saa kaikki lääkäripalvelut ja kotihoito osan lääkäripalveluistaan Helsingin sairaalan kotihoidon lääkäreiltä. Kotihoidon lääkärit ovat panostaneet ennakoivaan hoitosuunnitelmaan, joka tarkoittaa henkilön edun mukaista hoitoa elämän loppuvaiheessa. Ennakoiva hoitosuunnitelma koostuu hoitotahdosta, lääketieteellisestä arviosta, joka sisältää ohjeet akuuttitilanteiden varalta, omaisten kuulemisen ja henkilöstön informoinnin. Henkilön omaa hoitotahtoa kunnioitetaan aina, omaisia kuullaan varsinkin niissä tilanteissa, joissa henkilö it-



se ei enää kykene ilmaisemaan tahtoaan. Henkilöstön perehdytyksellä varmistetaan, että henkilöstö ymmärtää potilaan elämänkaaren vaiheen ja diagnoosit sekä osaa toimia akuuttitilanteissa, tarvittaessa henkilöstä tuetaan. Myös ennakoivan hoitosuunnitelman kirjaamiseen on kiinnitetty huomiota.

Kotihoidon lääkärit -yksikkö on kehittämässä ympärivuorokautisen ostetun hoivan toimintaa lääkäri-palvelujen suhteen, mm. ennakoivan hoitosuunnitelman viemistä myös ostopalvelujen hoitokäytäntöihin.

Psykososiaalista tukea annetaan tarvittaessa sekä potilaalle että hänen läheisilleen. Sairaala-, kuntoutus ja hoiva -palvelut ovat tunnistaneet, että saattohoitotilanteissa psykososiaalisen tuen tarve on suuri. Riittävää psykososiaalista tukea tullaan vahvistamaan.

Henkilökunnalle tarjotaan saattohoito-osaamisen täydennyskoulutusta.

Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa laadukasta saattohoitoa ja siihen kuuluvaa palliatiivista hoitoa. Saattohoidossa potilaat kohdataan inhimillisesti ja yksilöllisesti ja myös heidän läheisensä kohdataan ammattitaidolla. Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa saattohoidon tilannetta kaupungin omissa, ostopalveluna sekä palveluseteleillä hankittavissa palveluissa ja tuo lautakunnalle tilannekatsauksen loppukeväästä 2019.

## Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Leo Bergman: Lisätään lausunnon Hankintojen eettisten periaatteiden ohjaaminen ja valvonta -kohdan viimeisen kappaleen 16 perään: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että hankintamenettelyjen avoimuuteen ja kuntalaisten osallisuuden toteutumiseen liittyy kehittämistarpeita, joihin tulisi jatkossa kiinnittää enemmän huomiota syksyllä 2017 hyväksytyyn kaupunkistrategian osallisuus- ja avoimuustavoitteen mukaisesti."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä vastaehdotuksen 1.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon loppuun, kohdan "Arviointikertomuksen kohta 4.14: Saattohoidon riittävyys ja laatu" jälkeen: "Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa saattohoidon tilannetta kaupungin omissa, ostopalveluna sekä palveluseteleillä hankittavissa palveluissa ja tuo lautakunnalle tilannekatsauksen loppukeväästä 2019."





Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä vastaehdotuksen 2.

**Esittelijä**

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087  
maria.kahila(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Arviointikertomus 2017
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, sosiaali- ja terveyslautakunta

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Lausuntoehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa tarkastuslautakunnalle lausunnon vuoden 2017 arviointikertomuksesta:

**Arviointikertomuksen kohta 4.2: Hankintojen ohjaus**

Hankintojen ohjauksen arvioinnin taustalla oli kaupungin strategiaohjelma 2013–2016, jossa tavoitteeksi asetettiin hankinnan tehostaminen ja hankintaosaamisen parantaminen. Tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin hankintojen keskittämisen, hallinnan yhtenäistämisen, hankintaosaamisen ja markkinoiden huomioon ottamisen näkökulmista. Lisäksi arviointikertomuksessa tarkasteltiin eettisten periaatteiden noudattaminen hankinnoissa. Toiseen pääkysymykseen liittyen arvioitiin, miten toimialoilla varmistetaan eettisten periaatteiden tuntemus ja toteutuminen hankinnoissa.

**Hankintojen tehostaminen ja yhtenäistäminen**

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankintojen keskittäminen on toteutunut kilpailuttamisen, tietojärjestelmien ja organisaatioiden osalta hyvin. Hankintatiedon tuottamisessa ja hankintaosaamisen ylläpidossa koulutuksen ja ohjeistuksen muodossa nähdään sen sijaan jonkin verran puutteita. Näiden havaintojen perusteella arviointikertomuksessa todetaan, että strategiaohjelman tavoite hankintojen tehostamiseksi on toteutunut osittain.



Keskittämisen kannalta merkittävää on ollut vuoden 2017 puolivälissä toteutettu organisaatiouudistus, missä myös sote-toimialan hankinnat keskitettiin oman toimialan hallintoon. Uudistuksen yhteydessä perustettiin myös hankintojen ohjausryhmä ja toimialoille palkattiin hankinta-asiantuntijoita.

Tarkastuslautakunta tekee oikean johtopäätöksen, että hankintojen tehostaminen ja keskittäminen eivät ole vielä täysin toteutunut. Keskenräisyyden taustalla on organisaatioiden muutostila ja toimialojen lyhytikäisyys, sillä organisaatiouudistus ehti olla 2017 aikana voimassa vain puoli vuotta. Myöskin hankintakäytäntöjen yhtenäistämisen prosessi on edelleen käynnissä, johtuen organisaation uudistamisesta ja vastuiden muuttumisesta.

Hankintojen hallintaa on yhtenäistetty kaupunkiyhteisen kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmän avulla, vaikka osa sopimuksista on kuitenkin vielä viemättä järjestelmään. Sopimushallintajärjestelmään on viety kaikki hankintoihin liittyvät sopimukset tilavuokria lukuun ottamatta.

#### Hankintaosaaminen ja kehittämisen toimenpiteet

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankintaosaaminen on yleisellä tasolla kehittynyt strategiaohjelman mukaisesti. Tarkastuslautakunnan toimialojen palvelukokonaisuuksien, palvelujen ja yksiköiden päälliköille kohdentaman kyselyn perusteella hankintaohjeiden löydettävyyden ja henkilökunnan ajantasaisen hankintakoulutuksen saaminen kaipaavat kuitenkin parantamista.

Hankintaosaamisen kehittäminen on jatkuvasti käynnissä oleva prosessi, jonka taustalla on yhteiskunnan, lainsäädännön ja muun toimintaympäristön muutokset. Keskeisimpiä toimialan lähitulevaisuuden muutoksia ovat tätä kirjoitettaessa vielä vireillä olevat suunnitelmat ja lainsäädäntö koskien maakuntia ja valinnanvapautta.

Sosiaali- ja terveystoimialan hankintapalveluiden vastaus muutoksen ja tehostamisen haasteeseen on aktiivinen kehitystyö ja osallistuminen laajemman yhteistyön suunnitteluun. Toimialan hankintatoimintoja on jo kehitetty voimakkaasti viimeisen puolen vuoden aikana. Tehostamista, yhtenäistämistä ja hankintaosaamista edistäviä ajankohtaisia hankkeita ovat mm. toimittajaohjaus, uudet palvelusetelit, Uudenmaan hankintojen yhteistyöhanke, STM:n pilottihanke (valinnanvapaus, asiakasseteli), tiedolla johtaminen ja vaikuttavuuden mitattavuuden kehittäminen.

Yhtenäistämällä ja toimialatasoisella tarkastelulla voidaan saavuttaa etuja, kuten tehokkuutta. Tavoitteena on siirtyminen hankintojen valvomisesta kohti strategista ohjausta ja riskien hallintaa. Tämä tarkoittaa



hankintoihin liittyvää neuvontaa ja konsultatiivisten ratkaisujen tarjoamista.

Keskeisenä tavoitteena nähdään strateginen hankintojen hallinta, joka tuottaa vaikuttavia hankintaratkaisuja. Oleellinen osa kokonaisvaltaista toimittajahallintaa on hankintojen koko sopimuskauden elinkaaren hallinta. Kun aiemmin keskityttiin hankintasopimuksen syntymisen esityöhön, sopimusehtoihin ja kilpailutukseen, jatkossa tehostamista tavoitellaan esimerkiksi markkinatuntemuksen avulla.

Toimialan hankintaosaamista on vahvistettu myös uusien rekrytointien avulla. Hankintapalveluihin on perustettu valinnanvapautta kehittävä yksikkö ja siihen on palkattu ostopalveluista vastaava päällikkö ja asiantuntija. Myös muihin hankintapalveluiden yksiköihin on palkattu lisää asiantuntijoita kilpailutusten, toimittajaohjauksen, hankintatiedon ja taloudellisen sekä liiketoiminnallisen tiedon sekä raportoinnin tuottamiseen. Hankintaosaamista vahvistetaan entistä enemmän myös ulkopuolisen asiantuntijapalvelun ostoilla.

Ostotoiminnan kehittämiseen liittyy myös tiedon tuottaminen ostopalveluita käyttäville tahoille. Tätä toteutetaan koulutuksen ja ajantasaisen ohjeistuksen tuottamisella.

#### Hankintojen eettisten periaatteiden ohjaaminen ja valvonta

Arviointikertomuksessa tarkasteltiin hankintojen eettisiä periaatteita, niiden tuntemusta, toteutumista, ohjausta ja valvontaa. Arviointi kohdistui siihen, miten hankintoja valvotaan, miten varmistetaan sopimuskumppaneiden samanarvoinen kohtelu ja eettisten periaatteiden toteutuminen sopimuskumppaneiden toiminnassa, päätöksenteon läpinäkyvyys ja mitkä ovat menettelytavat väärinkäytösepäilyissä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että eettisten periaatteiden tuntemus ja toteutuminen on hankinnoissa keskimäärin hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunnan toimialojen palvelukokonaisuuksien, palvelujen ja yksiköiden päälliköille kohdentaman kyselyn perusteella kehittämisen kohteena nähdään hankintakoulutus ja hankintoihin liittyvän ohjeistuksen löydettävyys.

Kyselyn perusteella sosiaali- ja terveystoimiala arvioi positiivisimmin hankintojen valvontaan liittyvät väittämät. Päätöksenteon läpinäkyvyys, julkisuus ja avoimuus todetaan arviointikertomuksessa myös tasoltaan hyväksi. Sosiaali- ja terveystoimialan hankintaosaamisen todetaan lisääntyneen sen johdosta, että hankinta-asiantuntijoita siirtyi hankintakeskuksesta toimialalle. Toimialan hankintaorganisaatioon on arviointiajankohdan jälkeen rekrytoitu uusia asiantuntijoita päivittäiseen työ-



hön ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimukseen varautuviin kehitystehtäviin.

#### Arviointikertomuksen kohta 4.5: Asunnottomuuden vähentäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa laatia yhteinen suunnitelma asunnottomuuden vähentämiseksi ja kiinnittää huomiota erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Lisäksi tulee yhteistyössä suunnitella keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palveluiden piiriin saattamiseksi.

Helsinki on ollut alusta alkaen mukana pitkäaikaisasunnottomien vähentämishjelmassa. Sosiaali- ja terveystoimiala laatii puuttuvan yhteisen suunnitelman yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan kanssa kiinnittäen yhdessä huomiota nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Lisäksi yhdessä suunnitellaan keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palvelujen piiriin auttamiseksi.

#### Arviointikertomuksen kohta 4.13: Sutjakka Stadi

Kaupunginkanslian ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee järjestää Sutjakka stadi –toimenpideohjelman seuranta osana strategiaohjelman mukaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) johtamisen ja koordinoimisen kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi. HYTE-koordinoimisen ja johtamisrakenteen valmistelua varten asetettiin valmisteluryhmä. Valmisteluryhmän ehdotusta on käsitelty kaupungin johtoryhmissä huhtikuun aikana, ja se etenee kaupunginhallitukseen toukuussa.

Esityksen mukaan uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja koordinaatiota osana kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen seuranta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan osana perustyötä toimialoilla sekä monialaisissa verkostoissa. Sutjakka Stadi -verkosto tulee olemaan osa kaupungin HYTE-verkoston toimintaa.

Seurantaan HYTE-työtä kokoavaksi asiankirjaksi ehdotetaan valtuustokausittain valmisteltavaa Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa. Asiakirja kokoaa muun muassa kaupungin HYTE-verkoston eri kokonaisuuksien,



kuten Sutjakka Stadi, keskeiset tavoitteet, toimenpiteet ja niiden seurannan. Lisäksi kaupungin strategiaseurannan yhtenä mittarina on lasten ylipaino.

Sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää aikuisille matalan kynnyksen painonhallintaryhmiä. Terveysasemien omahoito- sivustolla kerrotaan, että "TERVE ELÄMÄ"- ryhmät keskittyvät painonhallintaan, jos niin toivotaan, ja ryhmiä on mahdollista perustaa eri terveystasemille osallistujien tarpeiden mukaan. Tämä takaa matalan kynnyksen painonhallintaryhmien saatavuuden koko kaupungin alueella.

Keväällä 2018 kahdessa Terve Elämä ryhmässä pilotoitiin ravitsemusosuus. Ryhmäkoordinaattoreiden kokemuksen perusteella valtaosa ryhmäläisistä halusi pudottaa painoa, ja ryhmäläiset olivat osoittaneet runsaasti kiinnostusta ravitsemustietoutta kohtaan. Ryhmät olivat vuorovaikutteisia, osallistujat olivat aktiivisia toimijoita. Ravitsemuksen yhdistämistä matalan kynnyksen "Terve Elämä" -ryhmiin aiotaan kehittää ja siitä suunnitellaan tieteellistä tutkimusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-ajan ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää Liikkuva koulu -hankkeen tyyppistä ja painonhallintaa tukevaa ryhmätoimintaa toisen asteen oppilaitoksissa.

Sosiaali- ja terveystoimi ja liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien lisäämiseksi toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Opiskelijoilla on esimerkiksi ollut mahdollisuus osallistua Nyt-liikunnan laajan valikoiman käsittämään ryhmäliikuntaan. Nyt-liikunnan turvin opiskelija voi kokeilla maksutta erilaisia liikuntamuotoja miekkailusta seinäkiipeilyyn ja löytää itselleen mielekäs tapa liikkua.

Ammatillisissa oppilaitoksissa liikuntasaleja on avattu välituntien ja ruokatauon ajaksi. Lisäksi oppilaitokset ovat panostaneet mahdollisuuksiensa mukaan vaihtoehtoiseen tapaan viettää taukoja: pingispöytä, kori- ja lentopallokentät ulkona. Kokemuksen mukaan opiskelijat osallistuvat mieluummin yksilölliseen ohjaukseen ja neuvontaan opiskeluterveydenhuollossa. Verkossa tapahtuva painonhallinta- ja liikunnanlisäämissohjaus voisi soveltua perinteistä ryhmäohjausta paremmin nuorille.

#### Arviointikertomuksen kohta 4.14: Saattohoidon riittävyys ja laatu

Tarkastuslautakunta toteaa, että Helsingissä annettava vaativan erityistason ja erityistason saattohoito on hyvällä tasolla.

Arviointikertomus toteaa lisäksi, että Malmin, Laakson ja Haartmanin sairaaloissa, ympärivuorokautista hoivaa antavissa yksiköissä sekä kotihoitossa on tarvetta saattohoito-osaamisen parantamiselle.



Sairaala-, kuntoutus ja hoiva -palveluissa vahvistettiin kotisairaalan resursseja vuoden alusta siirtämällä osa yökotihoidon henkilökunnasta kotisairaalaan, yhteensä 16 sairaanhoitajan vakanssia.

Ympäri vuorokautinen hoiva saa kaikki lääkäripalvelut ja kotihoito osan lääkäripalveluistaan Helsingin sairaalan kotihoidon lääkäreiltä. Kotihoidon lääkärit ovat panostaneet ennakoivaan hoitosuunnitelmaan, joka tarkoittaa henkilön edun mukaista hoitoa elämän loppuvaiheessa. Ennakoiva hoitosuunnitelma koostuu hoitotahdosta, lääketieteellisestä arviosta, joka sisältää ohjeet akuuttitilanteiden varalta, omaisten kuulemisen ja henkilöstön informoinnin. Henkilön omaa hoitotahtoa kunnioitetaan aina, omaisia kuullaan varsinkin niissä tilanteissa, joissa henkilö itse ei enää kykene ilmaisemaan tahtoaan. Henkilöstön perehdytyksellä varmistetaan, että henkilöstö ymmärtää potilaan elämänkaaren vaiheen ja diagnoosit sekä osaa toimia akuuttitilanteissa, tarvittaessa henkilöstä tuetaan. Myös ennakoivan hoitosuunnitelman kirjaamiseen on kiinnitetty huomiota.

Kotihoidon lääkärit -yksikkö on kehittämässä ympärivuorokautisen ostetun hoivan toimintaa lääkäri-palvelujen suhteen, mm. ennakoivan hoitosuunnitelman viemistä myös ostopalvelujen hoitokäytäntöihin.

Psykososiaalista tukea annetaan tarvittaessa sekä potilaalle että hänen läheisilleen. Sairaala-, kuntoutus ja hoiva -palvelut ovat tunnistaneet, että saattohoitotilanteissa psykososiaalisen tuen tarve on suuri. Riittävä psykososiaalista tukea tullaan vahvistamaan.

Henkilökunnalle tarjotaan saattohoito-osaamisen täydennyskoulutusta.

Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa laadukasta saattohoitoa ja siihen kuuluvaa palliatiivista hoitoa. Saattohoidossa potilaat kohdataan inhimillisesti ja yksilöllisesti ja myös heidän läheisensä kohdataan ammattitaidolla.

## Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa 22.5.2018 mennessä arviointikertomuksen kohdista 4.2, 4.5, 4.13. ja 4.14.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087  
maria.kahila(a)hel.fi

## Liitteet

**Postiosoite**  
PL 6000  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
sosiaalijaterveys@hel.fi

**Käyntiosoite**  
Toinen linja 4 A  
Helsinki 53  
www.hel.fi/sote

**Puhelin**  
+358 9 310 5015  
**Faksi**  
+358 9 310 42504

**Y-tunnus**  
0201256-6

**Tilinro**  
FI1880001200052430  
**Alvno**  
FI02012566



- 1 Arviointikertomus 2017
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 10.04.2018 § 32

HEL 2017-005026 T 00 03 00

### Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2017 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 22.5.2018 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

03.04.2018 Ehdotuksen mukaan

14.11.2017 Ehdotuksen mukaan

19.06.2017 Ehdotuksen mukaan

### Esittelijä

va. tarkastusjohtaja  
Timo Terävä

### Lisätiedot

Liisa Kähkönen, johtava tuloksellisuustarkastaja, puhelin: 310 36606  
liisa.kahkonen(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 03.05.2017 § 48

HEL 2017-005026 T 00 03 00

### Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointisuunnitelman vuodelle 2017.

### Esittelijä

tarkastusjohtaja  
Pirjo Hakanpää

### Lisätiedot

Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126  
timo.terava(a)hel.fi



## § 132

### Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuodelta 2017

HEL 2018-004157 T 05 00 02

#### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan, esittelijän ehdotuksesta poikkeavan, lausunnon sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuodelta 2017:

"Laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) on asetettu kunnille velvollisuus nimittää sosiaaliasiamies. Sosiaali- ja terveystoimialalla on vuonna 2017 toiminut kaksi sosiaaliasiamiestä. Sosiaaliasiamiehet seuraavat sosiaalihuollon asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehittymistä kunnassa sekä antavat siitä vuosittain selvityksen kunnanhallitukselle.

Vuonna 2017 Helsingin sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminta yhdennettiin niin, että asiamiehet palvelevat sekä sosiaali- että terveydenhuollon asiakkaita. Sosiaaliasiamiehet ovat jatkaneet jalkautuvaa työtä ja olleet tavattavissa muun muassa Myllypuron ja Hurstin leipäjoissa noin kerran kuukaudessa.

Vuotta 2017 koskevassa sosiaaliasiamiesten selvityksessä (liite 1) tarkastellaan sosiaaliasiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita, tuodaan esille havaintoja palvelujen toimivuudesta sekä kuvataan sosiaaliasiamiestoimintaa. Lisäksi selvitykseen sisältyy tietoa sosiaali- ja terveystoimeen tulleista muistutuksista ja kanteluista. Vuoden 2018 asiameiestoiminnasta tullaan laatimaan yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskeva selvitys.

#### Yhteydenottojen määrät ja syyt

Vuonna 2017 Helsingin sosiaaliasiamiehiin otettiin yhteyttä 853 kertaa 1088 asiasta. Yhteydenottojen määrä laski jonkin verran edellisvuodesta. Yleisin syy yhteydenottoon oli sosiaalipalvelujen neuvonnan tarve. Seuraavaksi yleisimmät syyt olivat tyytymättömyys viranhaltijan tekemään päätökseen, tyytymättömyys palveluun ja tyytymättömyys palveluprosessiin. Viranhaltijan päätöksiä ja palveluprosessin toimivuutta koskevat yhteydenotot kuitenkin vähenivät edellisestä vuodesta.

Suurin osa yhteydenotoista koski perhe- ja sosiaalipalveluja, joihin kohdentuneista yhteydenotoista yli puolet koski nuorten palveluja ja aikuis-sosiaalityötä. Nuorten palveluja ja aikuissosiaalityötä koskevat yhteydenotot vähenivät kuitenkin merkittävästi edellisestä vuodesta. Lasten-





suojelua sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevien yhteydenottojen määrä kasvoi edellisvuodesta. Myös vammaistyöstä sekä psykiatria- ja päihdepalveluista otettiin hieman aiempaa useammin yhteyttä.

Uutena ilmiönä yhteydenotoissa nousivat Kelan myöntämään perustointitulotukeen sekä Kelan ja kunnan väliseen yhteistyöhön liittyvät tiedustelut. Toimeentulotukiasiakkaat kokivat kuormittavaksi toimeentulotuen hajautettuun käsittelyyn Kelan ja sosiaalitoimen kesken, minkä lisäksi Kelan toimeentulotukipäätökset näyttäytyivät usein virheellisinä ja aiheuttivat vaikeuksia erityisesti terveydenhoitomenojen kanssa.

Lastensuojelun asiakkaat olivat tyytymättömiä työntekijöiden tavoitettavuuteen, tiedonsaantiin, dokumentoinnin laatuun sekä vuorovaikutukseen työntekijöiden kanssa. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevat yhteydenotot painottuivat ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyn vaikeuteen ja huoleen iäkkään omaisen kotona selviytymisestä. Vammaispalveluihin kohdentuvissa yhteydenotoissa kysyttiin henkilökohtaisen avun myöntämisestä ja järjestämistavasta, kuljetuspalveluista sekä muuttuneista omaishoidon tuen kriteereistä. Psykiatria- ja päihdepalveluja tarvitsevat helsinkiläiset olivat huolissaan tukiasunnon saamisesta ja asunnon kuntoon liittyvistä asioista sekä päihdehoitoon pääsemisestä.

#### Muistutukset, kantelut ja muutoksenhaut

Sosiaali- ja terveystoimelle osoitettiin vuonna 2017 yhteensä 548 muistutusta, kantelua ja viranomaisen selvityspyyntöä, mikä oli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Muistutukset ja kantelut kohdentuivat valtaosin terveys- ja päihdepalveluihin. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevat muistutukset ja kantelut lisääntyivät selvästi edellisvuodesta, kun taas perhe- ja sosiaalipalveluihin kohdistuneet muistutukset ja kantelut vähenivät.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto määräsi huhtikuussa 2017 sosiaali- ja terveystoimialan ryhtymään pitkittyneiden muutoksenhakujen käsittelyaikojen vuoksi toimenpiteisiin, joilla varmistetaan oikaisuvaatimusten viivyttyksetön käsittely. Maaliskuussa 2018 muutoksenhakujen keskimääräinen käsittelyaika oli 55,5 vuorokautta, joka on lyhyempi kuin eduskunnan oikeusasiamiehen valvontakäytännön mukainen kolme kuukautta.

#### Sosiaalihuollon asiakkaiden aseman kehittyminen vuonna 2017

Sosiaaliasiamiehille tulleiden yhteydenottojen perusteella erityisesti toimeentulotukea tarvitsevien asiakkaiden asema näyttää heikentyneen edellisvuodesta. Myös muiden sosiaalihuollon asiakkaiden lisääntyneet



yhteydenotot viittaavat siihen, että palvelujärjestelmä ja asiakkaiden tarpeet eivät kohtaa toisiaan riittävästi. Sosiaaliasiamiesten saamat yhteydenotot vahvistavat vuoden 2017 sosiaalisessa raportoinnissa tehtyjä havaintoja siitä, että asumiseen ja toimeentuloon liittyvät kysymykset sekä palvelujärjestelmän pirstaleisuus aiheuttavat vaikeuksia erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmaisten kohdalla.

#### Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla panostetaan palvelujen uudistamiseen, jotta asiakkaat saisivat tarvitsemansa palvelut entistä joustavammin. Ensimmäinen perhekeskus avattiin Itäkeskuksessa kesäkuussa 2017 ja Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen käyttöönotto toteutui helmikuussa 2018. Lapsiperheiden palveluja on kehitetty lisäksi ottamalla käyttöön lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki -palvelu koko kaupungissa. Toimeentulotukea saavien asiakkaiden aseman parantamiseksi jatketaan vuonna 2017 aloitettua yhteistyötä muiden pääkaupunkiseudun kuntien sekä Kelan kanssa.

Asiakkaiden neuvontaa ja asiakasohjausta on parannettu käynnistämällä keskitetty ikääntyneiden palveluneuvonta Seniori-info. Seniori-infon kautta ikääntynyt asiakas ohjataan tarvitsemiensa palveluiden piiriin HelppiSeniorin alueellisiin asiakasohjausyksiköihin. Perheiden keskitetyn palveluneuvonnan ja asiakasohjauksen suunnittelu on aloitettu. Myös nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön sosiaalineuvontaa on kehitetty ja sosiaalineuvonnan sekä etsivän työn resursointia vahvistettu. Kaikissa palveluissa kehitetään sähköistä asiointia, joka osaltaan parantaa työntekijöiden tavoitettavuutta. Myös aikuissosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön yhteistyötä ja yhteistyömuotoja kehitetään yhdessä päällekkäisyyksien ja pirstaleisuuden poistamiseksi muun muassa asunnottomien ja mielenterveysongelmaisten palveluiden osalta.

Sosiaali- ja terveystoimialan työntekijöille järjestetään koulutusta keskeisiin asiakastyön taitoihin, kuten asiakkaiden kohtaamiseen, dokumentointiin ja tietosuoja-asioihin, liittyen. Valtakunnallinen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke Kansa-koulu, jossa sosiaalialan ammattilaisia koulutetaan yhtenäiseen kirjaamistapaan, jatkuu vuoden 2018 loppuun.

Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee sosiaaliasiamiesten selvityksessään tekemien johtopäätöksien ottamista osaksi palveluiden kehittämistä, erityisesti koskien toimeentulotukeen liittyvää päätöksentekoa ja tuen hakemisen kynnyksen madaltamista, ikääntyneiden kotihoidon palveluiden riittävyttä ja ympärivuorokautisen hoitoon pääsyn helpottamista sekä lastensuojelun neuvonnan ja ohjaamisen vahvistamista."

#### Käsittely

Postiosoite  
PL 6000  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite  
Toinen linja 4 A  
Helsinki 53  
www.hel.fi/sote

Puhelin  
+358 9 310 5015  
Faksi  
+358 9 310 42504

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
F11880001200052430  
Alvno  
FI02012566



Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katju Aro: "Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee sosiaaliasiamiesten selvityksessään tekemien johtopäätöksien ottamista osaksi palveluiden kehittämistä, erityisesti koskien toimeentulotukeen liittyvää päätöksentekoa ja tuen hakemisen kynnyksen madaltamista, ikääntyneiden kotihoidon palveluiden riittävyttä ja ympärivuorokautisen hoitoon pääsyn helpottamista sekä lastensuojelun neuvonnan ja ohjaamisen vahvistamista."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Katju Aro): "Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee sosiaaliasiamiesten selvityksessään tekemien johtopäätöksien ottamista osaksi palveluiden kehittämistä, erityisesti koskien toimeentulotukeen liittyvää päätöksentekoa ja tuen hakemisen kynnyksen madaltamista, ikääntyneiden kotihoidon palveluiden riittävyttä ja ympärivuorokautisen hoitoon pääsyn helpottamista sekä lastensuojelun neuvonnan ja ohjaamisen vahvistamista."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Daniel Sazonov

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 10 - 0 (tyhjää 3).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222  
kaisa.pasanen(a)hel.fi



## Liitteet

1 Sosiaaliasiamiesten selvitys 2017 (6.4.2018)

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuodelta 2017:

"Laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) on asetettu kunnille velvollisuus nimittää sosiaaliasiamies. Sosiaali- ja terveystoimialalla on vuonna 2017 toiminut kaksi sosiaaliasiamiestä. Sosiaaliasiamiehet seuraavat sosiaalihuollon asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehittymistä kunnassa sekä antavat siitä vuosittain selvityksen kunnanhallitukselle.

Vuonna 2017 Helsingin sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminta yhdennettiin niin, että asiamiehet palvelevat sekä sosiaali- että terveydenhuollon asiakkaita. Sosiaaliasiamiehet ovat jatkaneet jalkautuvaa työtä-pää ja olleet tavattavissa muun muassa Myllypuron ja Hurstin leipäjo-noissa noin kerran kuukaudessa.

Vuotta 2017 koskevassa sosiaaliasiamiesten selvityksessä (liite 1) tarkastellaan sosiaaliasiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita, tuodaan esille havaintoja palvelujen toimivuudesta sekä kuvataan sosiaaliasiamiestoimintaa. Lisäksi selvitykseen sisältyy tietoa sosiaali- ja terveystoimeen tulleista muistutuksista ja kanteluista. Vuoden 2018 asiameistoiminnasta tullaan laatimaan yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskeva selvitys.

### Yhteydenottojen määrät ja syyt

Vuonna 2017 Helsingin sosiaaliasiamiehiin otettiin yhteyttä 853 kertaa 1088 asiasta. Yhteydenottojen määrä laski jonkin verran edellisvuodesta. Yleisin syy yhteydenottoon oli sosiaalipalvelujen neuvonnan tarve. Seuraavaksi yleisimmät syyt olivat tyytymättömyys viranhaltijan tekemään päätökseen, tyytymättömyys palveluun ja tyytymättömyys palveluprosessiin. Viranhaltijan päätöksiä ja palveluprosessin toimivuutta koskevat yhteydenotot kuitenkin vähenivät edellisestä vuodesta.

Suurin osa yhteydenotoista koski perhe- ja sosiaalipalveluja, joihin kohdentuneista yhteydenotoista yli puolet koski nuorten palveluja ja aikuis-sosiaalityötä. Nuorten palveluja ja aikuissosiaalityötä koskevat yhteydenotot vähenivät kuitenkin merkittävästi edellisestä vuodesta. Lasten-



suojelua sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevien yhteydenottojen määrä kasvoi edellisvuodesta. Myös vammaistyöstä sekä psykiatria- ja päihdepalveluista otettiin hieman aiempaa useammin yhteyttä.

Uutena ilmiönä yhteydenotoissa nousivat Kelan myöntämään perustointitulotukeen sekä Kelan ja kunnan väliseen yhteistyöhön liittyvät tiedustelut. Toimeentulotukiasiakkaat kokivat kuormittavaksi toimeentulotuen hajautettuun käsittelyyn Kelan ja sosiaalitoimen kesken, minkä lisäksi Kelan toimeentulotukipäätökset näyttäytyivät usein virheellisinä ja aiheuttivat vaikeuksia erityisesti terveydenhoitomenojen kanssa.

Lastensuojelun asiakkaat olivat tyytymättömiä työntekijöiden tavoitettavuuteen, tiedonsaantiin, dokumentoinnin laatuun sekä vuorovaikutukseen työntekijöiden kanssa. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevat yhteydenotot painottuivat ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyn vaikeuteen ja huoleen iäkkään omaisen kotona selviytymisestä. Vammaispalveluihin kohdentuvissa yhteydenotoissa kysyttiin henkilökohtaisen avun myöntämisestä ja järjestämistavasta, kuljetuspalveluista sekä muuttuneista omaishoidon tuen kriteereistä. Psykiatria- ja päihdepalveluja tarvitsevat helsinkiläiset olivat huolissaan tukiasunnon saamisesta ja asunnon kuntoon liittyvistä asioista sekä päihdehoitoon pääsemisestä.

#### Muistutukset, kantelut ja muutoksenhaut

Sosiaali- ja terveystoimelle osoitettiin vuonna 2017 yhteensä 548 muistutusta, kantelua ja viranomaisen selvityspyyntöä, mikä oli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Muistutukset ja kantelut kohdentuivat valtaosin terveys- ja päihdepalveluihin. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevat muistutukset ja kantelut lisääntyivät selvästi edellisvuodesta, kun taas perhe- ja sosiaalipalveluihin kohdistuneet muistutukset ja kantelut vähenivät.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto määräsi huhtikuussa 2017 sosiaali- ja terveystoimialan ryhtymään pitkittyneiden muutoksenhakujen käsittelyaikojen vuoksi toimenpiteisiin, joilla varmistetaan oikaisuvaatimusten viivytuksetön käsittely. Maaliskuussa 2018 muutoksenhakujen keskimääräinen käsittelyaika oli 55,5 vuorokautta, joka on lyhyempi kuin eduskunnan oikeusasiamiehen valvontakäytännön mukainen kolme kuukautta.

#### Sosiaalihuollon asiakkaiden aseman kehittyminen vuonna 2017

Sosiaaliasiamiehille tulleiden yhteydenottojen perusteella erityisesti toimeentulotukea tarvitsevien asiakkaiden asema näyttää heikentyneen edellisvuodesta. Myös muiden sosiaalihuollon asiakkaiden lisääntyneet



yhteydenotot viittaavat siihen, että palvelujärjestelmä ja asiakkaiden tarpeet eivät kohtaa toisiaan riittävästi. Sosiaaliasiamiesten saamat yhteydenotot vahvistavat vuoden 2017 sosiaalisessa raportoinnissa tehtyjä havaintoja siitä, että asumiseen ja toimeentuloon liittyvät kysymykset sekä palvelujärjestelmän pirstaleisuus aiheuttavat vaikeuksia erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmaisten kohdalla.

#### Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla panostetaan palvelujen uudistamiseen, jotta asiakkaat saisivat tarvitsemansa palvelut entistä joustavammin. Ensimmäinen perhekeskus avattiin Itäkeskuksessa kesäkuussa 2017 ja Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen käyttöönotto toteutui helmikuussa 2018. Lapsiperheiden palveluja on kehitetty lisäksi ottamalla käyttöön lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki -palvelu koko kaupungissa. Toimeentulotukea saavien asiakkaiden aseman parantamiseksi jatketaan vuonna 2017 aloitettua yhteistyötä muiden pääkaupunkiseudun kuntien sekä Kelan kanssa.

Asiakkaiden neuvontaa ja asiakasohjausta on parannettu käynnistämällä keskitetty ikääntyneiden palveluneuvonta Seniori-info. Seniori-infon kautta ikääntynyt asiakas ohjataan tarvitsemiensa palveluiden piiriin HelppiSeniorin alueellisiin asiakasohjausyksiköihin. Perheiden keskitetyn palveluneuvonnan ja asiakasohjauksen suunnittelu on aloitettu. Myös nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön sosiaalineuvontaa on kehitetty ja sosiaalineuvonnan sekä etsivän työn resursointia vahvistettu. Kaikissa palveluissa kehitetään sähköistä asiointia, joka osaltaan parantaa työntekijöiden tavoitettavuutta. Myös aikuissosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön yhteistyötä ja yhteistyömuotoja kehitetään yhdessä päällekkäisyyksien ja pirstaleisuuden poistamiseksi muun muassa asunnottomien ja mielenterveysongelmaisten palveluiden osalta.

Sosiaali- ja terveystoimialan työntekijöille järjestetään koulutusta keskeisiin asiakastyön taitoihin, kuten asiakkaiden kohtaamiseen, dokumentointiin ja tietosuoja-asioihin, liittyen. Valtakunnallinen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke Kansa-koulu, jossa sosiaalialan ammattilaisia koulutetaan yhtenäiseen kirjaamistapaan, jatkuu vuoden 2018 loppuun."

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 22.5.2018 mennessä lausuntoa sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuodelta 2017.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja



08.05.2018

Asia/11

---

Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222  
kaisa.pasanen(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Sosiaaliasiamiesten selvitys 2017 (6.4.2018)

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## § 133

### Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

HEL 2018-004763 T 00 01 00

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kumoten kaupunginhallituksen johtamisen jaoston 22.5.2017 tekemän päätöksen § 107, että sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten ottovalvonta toteutetaan sosiaali- ja terveystoimialalla seuraavasti:

1. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, ettei se käytä otto-oikeuttaan sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätöksiin, jotka koskevat:

- tutkimuslupia
- vuosiloman myöntämistä
- virkavapauden ja työvapaan myöntämistä
- perhevapaan myöntämistä
- työsuhteeseen ottamista
- työsuhteen irtisanomista ja purkamista
- kirjallisen varoituksen antamista viranhaltijalle
- tehtävien hoitajan määräämistä viranhaltijan ollessa estyneenä
- vakanssia koskevaa muutosta
- sijaisen määräämistä tai enintään kuudeksi kuukaudeksi annettua avoimen viran hoitomääräystä
- vuosilipun, seutulipun ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvalle henkilölle tarkoitetun vuosilipun myöntämistä
- taksin käyttöoikeuden myöntämistä
- virkamatkoja (kotimaisia ja ulkomaisia)
- koulutustilaisuuteen osallistumisesta kotimaassa ja sen kustannusten korvaamista
- opintotuen myöntämistä
- vuorotteluvapaan myöntämistä
- palvelu-, kokemus-, tehtävä-, kieli-, pätevyys- tai henkilökohtaisen liisan tai muun vastaavan palkanosan myöntämistä tai palkan tarkistamista yksittäistapauksessa
- kertapalkkion myöntämistä
- palvelutodistuksen allekirjoittamista
- matka- ja puhelinedusta päättämistä
- sivutoimiluvan myöntämistä





- työkyvyn arviointiin, lääkärintarkastukseen ja lisätutkimuksiin määräämistä
- oman auton käyttöoikeuden myöntämistä työtehtävissä
- alle 30 000 euron suuruista kilpailuttamatonta pienhankintaa
- tilojen tilapäistä luovuttamista ulkopuolisten käyttöön (esim. erilaisia tilaisuuksia varten)
- autopaikan vuokrasopimusta
- taskutoimiston myöntämistä
- työnantajan etäyhteyden myöntämistä
- laskujen hyväksyjien määräämistä
- pankkitilien käyttöoikeuksien määräämistä
- asiakasvarojen vastuuhenkilön määräämistä
- irtaimistoluettelon pitäjien määräämistä
- saatavan suorittamisesta vapauttamista
- vieraanvaraisuuden osoittamista
- henkilökunnan muistamista.

2. Sosiaali- ja terveyslautakunta tekee päätöksen alaisensa viranhaltijan päätöksen käsiteltäväksi ottamisesta. Ottamatta jättämisestä ei tehdä nimenomaista päätöstä lukuun ottamatta toimialajohtajan, palvelukokonaisuuksien johtajien, hallintojohtajan sekä tietohallintopäällikön tekemiä otto-oikeuden alaisia päätöksiä, jotka ovat myös nähtävillä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa.

3. Toimialajohtajan, palvelukokonaisuuksien johtajien, hallintojohtajan ja tietohallintopäällikön päätökset on toimitettava viipymättä päätöksen tekemisestä sosiaali- ja terveystoimialan päätöksenteon tuki -yksikköön sosiaali- ja terveyslautakunnan otto-oikeutta varten.

4. Sosiaali- ja terveyslautakunnan tai sen puheenjohtajan on tehtävä päätös asian ottamisesta tai ottamatta jättämisestä lautakunnan käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa siitä, kun toimialajohtajan, palvelukokonaisuuksien johtajien, hallintojohtajan ja tietohallintopäällikön päätös on saapunut päätöksenteon tuki -yksikköön.

5. Henkilöstö-, talous- ja yleishallinnon päätökset lähetetään päätöksenteon tuki -yksikköön tarkastettavaksi. Kukaan ei saa tarkastaa itse päättämiään, varmentamiaan tai valmistelemissään päätöksiä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maija Vailaranta, lakimies, puhelin: 310 24630  
maija.vailaranta(a)hel.fi



## Liitteet

- 1 Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston päätös 22.5.2017 § 107

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Päätösten ottoharkinnassa on kysymys päätösten lainmukaisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden seurannasta, so. luottamushenkilöelin ja kaupungin ylin virkamiesjohto voivat tällä tavoin seurata, että niiden alaiset viranomaiset käyttävät päätöksentekovaltaansa tarkoituksenmukaisella tavalla sekä noudattaen lainsäädäntöä ja päätöksentekoa koskevia määräyksiä.

Helsingin kaupungin hallintosäännön (11.4.2018 § 77) 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n 4 momentin perusteella asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi viimeistään 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa kuntalain 92 §:n 5 momentin mukaan ottaa:

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita eikä
2. yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaali-toimen asioita.

Toimialalautakunnalla on asiaa käsitellessään sama toimivalta kuin sen alaisella viranomaisella on ollut. Käsiteltäväksi otettavassa asiassa lautakunta voi siten:

1. tehdä uuden päätöksen,
2. pysyttää, kumota tai muuttaa aiemmin tehdyn päätöksen tai
3. palauttaa asian aiemmin päätöksen tehneen viranomaisen käsiteltäväksi.



Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 3:n 6 momentin mukaan toimielin, jolla on otto-oikeus, voi etukäteen päättää, ettei se käytä otto-oikeutta tiettyihin päätöksiin tai että otto-oikeuden käyttöaika on säädetty lyhyempi.

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti 22.5.2017 § 107 sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden päätösten ottovalvonnasta esityslistan tämän asian liitteen 1 mukaisesti.

Päätösesitys on pääosin saman sisältöinen kuin edellä mainittu johtamisen jaoston päätös. Asia tuodaan lautakunnan päätettäväksi, koska johtamisen jaoston päätös on määräaikainen ja voimassa 31.5.2018 saakka.

Otto-oikeuden alaiset toimialajohtajan, palvelukokonaisuuksien johtajien, hallintojohtajan ja tietohallintopäällikön päätökset on tullut toimittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan ottoharkintaa varten sosiaali- ja terveystoimialan päätöksenteon tuki -yksikköön kolmen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

Käytäntö perustuu ennen Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistusta voimassa olleeseen Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan lautakunnan alaisen viranomaisen oli kolmen päivän kuluessa ilmoitettava lautakunnalle päätöksistään luokun ottamatta päätöksiä, joista lautakunta oli etukäteen päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Voimassa olevassa Helsingin kaupungin hallintosäännössä ei ole määräystä siitä, missä ajassa lautakunnan alaisen viranomaisen tulee ilmoittaa päätöksistään.

Muutoksena aikaisempaan toimintatapaan esitetään, että edellä mainitusta kolmen päivän määräajasta luovutaan. Kyseinen aika päätöksen toimittamiselle päätöksenteon tuki -yksikköön on käytännössä osoittautunut liian lyhyeksi. Päätökset tulisi kuitenkin toimittaa viipymättä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, kun päätös on saapunut päätöksenteon tuki -yksikköön. Otto-oikeutta on käytettävä viimeistään 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maija Vailaranta, lakimies, puhelin: 310 24630  
maija.vailaranta(a)hel.fi

## Liitteet

1 Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston päätös 22.5.2017 § 107



08.05.2018

Asia/12

---

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

## Tiedoksi

Toimialajohtaja  
Palvelukokonaisuuksien johtajat  
Hallintojohtaja  
Tietohallintopäällikkö  
Vs. hallintopäällikkö  
Päätöksenteon tuki



## § 134

### Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä säädetyn päätösvallan käyttäminen

HEL 2018-004590 T 00 01 00

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kumoten kaupunginhallituksen johtamisen jaoston 22.5.2017 tekemän päätöksen § 106, että viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n mukaisen päätöksen sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen ja terveydenhuollon potilasasiakirjojen antamisesta tekee palvelun päällikkö palvelunsa osalta ja palvelukokonaisuuden johtaja kahta tai useampaa palvelukokonaisuutensa palvelua koskevissa asioissa sekä toimialajohtaja asioissa, jotka kuuluvat kahden taikka useamman palvelukokonaisuuden toimivaltaan.

Lisäksi lautakunta päätti, että sosiaali- ja terveystoimialan hallinnollisten asiakirjojen antamisesta päättää hallintopalvelujen hallintopäällikkö.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970  
karri.valimaki(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Johtamisen jaoston päätös 22.5.2017 (§ 106)

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 24 luvun 3 §:n mukaan toimitella voi siirtää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua asiakirjan antamista koskevaa ratkaisuvalltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Päätösesitys on pääosin saman sisältöinen kuin johtamisen jaoston 22.5.2017 tekemä päätös. Asia tuotiin nyt lautakunnan päätettäväksi,



08.05.2018

koska johtamisen jaoston päätös on määräaikainen ja voimassa 31.5.2018 saakka.

Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja asiakkaasta, ovat sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 14 §:n 1 momentin perusteella salassa pidettäviä, ja potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot on säädetty salassa pidettäviksi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n 1 momentissa.

Viranomaisen asiakirjan antamisesta ja siitä päättämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 14 §:ssä. Asiakirjan antamista koskeva päätös on tehtävä muun muassa silloin, kun pyydettyä tietoa ei anneta. Suurin osa tietopyynnöistä on sellaisia, joissa asiakas tai potilas pyytää omia tietojaan ja tiedot voidaan antaa. Tällöin asiakirjan antamisesta ei tehdä päätöstä.

Julkisuuslain 11 §:ssä on säännökset asianosaisen, henkilön, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, oikeudesta saada tieto myös salassa pidettävästä asiakirjasta. Jokaisella on oikeus saada itseään koskeva tieto (julkisuuslain 12 §). Näistä säännöksistä on poikkeuksia, esimerkiksi asianosaisella ei ole oikeutta saada tietoa, jos tiedon antaminen olisi vastoin lapsen etua taikka erittäin tärkeää yleistä tai yksityistä etua.

Asianosaisella on oikeus valittaa viranomaisen tekemästä asiakirjan antamista koskevasta päätöksestä hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksestä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos se myöntää valitusluvan.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970  
karri.valimaki(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Johtamisen jaoston päätös 22.5.2017 (§ 106)

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

#### Tiedoksi

Toimialajohtaja  
Hallintojohtaja



08.05.2018

Asia/13

---

Palvelukokonaisuuksien johtajat  
Hallintopäällikkö  
Palvelujen päälliköt  
Päätöksenteon tuen päällikkö  
Juridisen tuen lakimies



08.05.2018

Asia/14

## § 135

### Agnes Udds fond -nimisen rahaston voittovarojen jakaminen sosiaali- ja terveystoimessa vuonna 2018

HEL 2018-002656 T 02 07 02

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kohdentaa Agnes Udds fond -nimisen rahaston voittovaroja yhteensä 1 768,75 euroa liitteessä 2 mainitun kotihoidon asiakkaan kuntoutusjaksoon vuoden 2018 aikana.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662  
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Lahjoitusrahastojen voittovarot, talous- ja suunnitteluosaston kirje 27.2.2018
- 2 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 25 k.)

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

#### Otteet

##### Ote

Kaupunginkanslian varainhallinta

##### Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta  
Liite 2

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hoidettavana on lahjoitusrahastoja. Sosiaali- ja terveystoimiala saa vuosittain käytettäväkseen määrärahoja kahdeksan rahaston varojen ylijäämästä rahastojen säännöissä määriteltymiin tarkoituksiin.

Agnes Udds fond -nimisen rahaston sääntöjen mukaan varojen ylijäämästä jaetaan vuosittain enintään puolet terveyslautakunnan (nyttäm-





min sosiaali- ja terveyslautakunnan) päätöksen mukaisesti kaupungin terveyskeskuksen akuuttisairaalalle tai sille sairaalalle, joka jatkaa sen toimintaa, käytettäväksi vähävaraisten 65 vuotta täyttäneiden naisten sairaus- ja kotihoitoon.

Käytettävissä olevat varat 1 768,75 euroa esitetään käytettäväksi liitteessä 2 mainitun kotihoidon yksin asuvan 76-vuotiaan naisasiakkaan kuntoutusjaksoon Oulunkylän kuntoutussairaalassa vuoden 2018 aikana. Hoitjakson kesto on 14 vuorokautta ja se sisältää täysihoidon. Henkilön kuntoutustarve on arvioitu kotihoidossa ja tavoitteena on päivittäisen toimintakyvyn paraneminen ja liikkuminen ulkona.

Sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoiva -palvelukonaisuuden ammattihenkilöt ovat arvioineet, että mainittu kotihoidon asiakas täyttää rahaston säännöissä määritellyt edellytykset.

Seitsemän muun lahjoitusrahaston varojen ylijäämän käytöstä sosiaali- ja terveyslautakunta päättää myöhemmin kuluvana vuonna.

**Esittelijä**

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662  
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Lahjoitusrahastojen voittovarot, talous- ja suunnitteluosaston kirje 27.2.2018
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

**Otteet**

**Ote**

Kaupunginkanslian varainhallinta

**Otteen liitteet**

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta  
Liite 2

**Tiedoksi**

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja  
Arviointitoiminnan johtaja  
Palvelualueen johtaja  
Kotihoitopäällikkö



08.05.2018

Asia/14

---

Erityissuunnittelijat  
Taloussuunnittelija



## § 136

### Eron myöntäminen terveysasemien johtajalääkärille ja viran haettavaksi julistaminen

HEL 2018-004592 T 01 01 04 00

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän muutetun esityksen mukaisesti myöntää lääketieteen lisensiaatti, erikoislääkäri Olli Huuskoselle eron 21.5.2018 lukien terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virasta. Samalla lautakunta päätti, että terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virka (vakanssinumero 026709) julistetaan haettavaksi. Viran kelpoisuusvaatimuksena on Suomessa laillistettu lääkäri ja yleislääketieteen tai muun soveltuvan alan erikoislääkärin tutkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virka kuuluu kokonaispalkkausjärjestelmään.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti määrätä ylilääkäri, erikoislääkäri Kristian Siekkisen hoitamaan terveysasemien ja sisätautien johtajalääkärin avoinna olevaa virkaa 21.5.2018 lukien siihen saakka, kunnes virkaan vakinaisesti otettu ryhtyy hoitamaan virkaa, tällä päätöksellä kuitenkin enintään 31.12.2018 saakka.

#### Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystä siten, että haettavaksi julistettavan viran tutkintovaatimukseksi korjattiin Suomessa laillistettu lääkäri ja yleislääketieteen tai muun soveltuvan alan erikoislääkärin tutkinto.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481  
leena.turpeinen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

#### Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää myöntää lääketieteen lisensiaatti, erikoislääkäri Olli Huuskoselle eron 21.5.2018 lukien terveysasemien ja



sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virasta. Samalla lautakunta päätti, että terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virka (vakanssinumero 026709) julistetaan haettavaksi. Viran kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virka kuuluu kokonaispalkkausjärjestelmään.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättää määrätä ylilääkäri, erikoislääkäri Kristian Siekkisen hoitamaan terveysasemien ja sisätautien johtajalääkärin avoinna olevaa virkaa 21.5.2018 lukien siihen saakka, kunnes virkaan vakinaisesti otettu ryhtyy hoitamaan virkaa, tällä päätöksellä kuitenkin enintään 31.12.2018 saakka.

### Esittelijän perustelut

Terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkäri Olli Huuskonen on 20.4.2018 päivätyllä hakemuksellaan pyytänyt, että sosiaali- ja terveyslautakunta myöntäisi hänelle eron terveysasemien ja sisätautien poliklinikan johtajalääkärin virasta 21.5.2018 lukien. Hakemus on nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa.

Hallintosäännön 23 luvun 3 §:n mukaan virkasuhteen päättymisestä päättää virkasuhteeseen ottava viranomaisena.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481  
leena.turpeinen(a)hel.fi

### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta



08.05.2018

Asia/16

## § 137

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 19.4.2018

25 § Oulunkylän perhekuntoutuksen paikkaluvun vahvistaminen  
1.5.2018

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 7.5.2018

26 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Perhekoti Veerala (Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 k.)

27 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Pienryhmäkoti Hertta (Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 k.)

28 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Aapeluskoti (Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 k.)

29 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Järvelän varakoti (Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 k.)

30 § Sosiaali- ja terveystoimiala, sijaishuoltopaikan suorahankinta, Familiar Myllykoto (Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 k.)

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 24.4.2018

24 § Aukioloajat arkipyhäaattoina terveysasemilla

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 3.5.2018

26 § Toimintojen supistukset terveys- ja päihdepalvelujen terveysasemilla kesällä 2018

Hallintojohtaja 24.4.2018

18 § Projektinhallinnan konsultointipalvelujen hankinta optiokaudelle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen



08.05.2018

Asia/16

---

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## § 138

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavia sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan tekemiä päätöksiä:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 25.4.2018

60 § Sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden päätösvallan käyttäminen yksilöhuollon asioissa 1.5.2018 lukien

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 29.4.2018

62 § Ulkokuntalaisten ja pakolaisten lastensuojelusta ja lapsiperheiden palveluista perittävät korvaukset 1.5.2018 lukien

63 § Sosiaali- ja terveystoimen vanhuspalvelun palveluasumisesta perittävät korvaukset vuonna 2018

64 § Tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto sosiaali- ja terveystoimialalla vuonna 2018

65 § Ulkokuntalaisten, pakolaisten ja paluumuuttajien vammaispalvelun palveluasumisesta perittävät korvaukset 1.5.2018 lukien

66 § Ulkokuntalaisten, pakolaisten ja paluumuuttajien lastensuojelun laitospalveluista perittävät korvaukset 1.5.2018 lukien

67 § Ulkokuntalaisten, pakolaisten ja paluumuuttajien päihdehuollon polikliinisesta hoidosta, korvaushoidosta ja laitoshoidosta perittävät korvaukset 1.5.2018 lukien

68 § Ulkokuntalaisten, pakolaisten ja paluumuuttajien kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät korvaukset vuonna 2018

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 30.4.2018

69 § Sosiaali- ja terveystoimialan toimintasäntö 1.5.2018 alkaen

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 3.5.2018

70 § Sosiaalihuoltolain mukaisesta palveluasumisesta asiakkailta perittävät maksut (Pysyväisohje PYSY053)



71 § Kotihoidosta perittävät maksut (Pysyväisohje PYSY069)

72 § Lapsiperheiden kotipalvelusta perittävät maksut (Pysyväisohje PYSY089)

73 § Päihdehuollon laitoshoidon asiakasmaksut, niitä koskeva päätöksenteko ja laskuttaminen (Pysyväisohje PYSY070)

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 5.5.2018

74 § Sosiaali- ja terveystoimen pitkäaikaishoidon enimmäismaksut 1.5.2018 lukien

75 § Sosiaali- ja terveystoimiala, sijaishuoltopaikan suorahankinta, Iivesmäki Familiar (Salassa pidettävä 24 § 1 mom 25 k.)

76 § Muutos sosiaali- ja terveystoimialan henkilökuntakerhojen virkistysmäärärahojen jakamiseen vuodelle 2018

77 § Sosiaali- ja terveystoimiala, sijaishuoltopaikan suorahankinta, Puolenhehtaarin Metsä, Niittypolku (Salassa pidettävä 24 § 1 mom 25 k.)

78 § Sosiaali- ja terveystoimiala, sijaishuoltopaikan suorahankinta, Kasvunkoti Elli/Rinne koti (Salassa pidettävä 24 § 1 mom 25 k.)

## Käsittely

Esteelliset: sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja Juha Jolkkonen

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Tiina Mäki

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

hallintojohtaja





08.05.2018

Asia/17

---

Tiina Mäki

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.05.2018

## MUUTOKSENHAKUOHJEET

### 1

#### MUUTOKSENHAKUKIELTO

**Pöytäkirjan 122, 123, 124 (A), 125 (A), 126 (A), 127, 128, 129, 130, 131, 132, 137 ja 138 §:t.**

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

### 2

#### OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

**Pöytäkirjan 124 (B), 125 (B), 126 (B), 133, 134, 135 ja 136 §:t.**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

#### Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

#### Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.



08.05.2018

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

### Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: [helsinki.kirjaamo@hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo@hel.fi)

Postiosoite: PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

### Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.



08.05.2018

---

## Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa  
puheenjohtaja

Soili Korhonen  
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mari Rantanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa  
[www.hel.fi](http://www.hel.fi) 16.05.2018.